

612.76

ก 6588

รายงานการวิจัย

ผลของความแข็งแรงของกล้ามเนื้อหน้าท้องต่อ
ความโค้งของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอวและความเอียง
ของกระดูกเชิงกรานในหญิงไทยอายุ 18-22 ปี

**Effect of Abdominal Muscle Strength on
Lumbar Lordotic Curve and Pelvic Inclination in Thai
Female Subjects Aged 18-22 Years Old**

๑๑ ก.พ. ๒๕๔๔

151121

กุมภาพันธ์ 2544

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจาก
เงินงบประมาณแผ่นดิน ปี 2542

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทคัดย่อ	i
Abstract	ii
กิตติกรรมประกาศ	iii
บัญชีตาราง	iv
บัญชีภาพประกอบ	vii
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	2
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	3
ตัวแปรที่ศึกษา.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	4
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	16
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	16
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	16
การเก็บรวบรวมข้อมูล	17
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	41
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	48
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	48
อภิปรายผล	48
ข้อเสนอแนะ	51

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	52
ภาคผนวก.....	55
ประวัติย่อผู้วิจัย	72

บทคัดย่อ

การศึกษาผลของการออกกำลังกายเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อหน้าท้องต่อ แนวความโถงของกระดูกสันหลังส่วนเอวและความอ่อนไหวของกระดูกเชิงกรานในหญิงไทยจำนวน 30 คน ช่วงอายุ 18-22 ปี (อายุเฉลี่ย = 19.10 ± 0.87 ปี) โดยทำการวัดแนวความโถงของกระดูกสันหลังส่วนเอว (วัดแนวตั้งแต่กระดูกสันหลังระดับอกที่ 12 ถึงกระดูกสันหลังส่วนก้นกบ ที่ 1) และความอ่อนไหวของกระดูกเชิงกรานในท่ายืน ด้วยการถ่ายภาพวิดีโอทัศน์และคำนวณองศา ความโค้งและความอ่อนไหวด้วยเครื่องวิเคราะห์การเคลื่อนไหว Peak Motus ส่วนความแข็งแรงของกล้ามเนื้อหน้าท้องวัดด้วยวิธี Developed Abdominal muscle test ซึ่งแบ่งความแข็งแรง เป็น 4 ระดับจากระดับความแข็งแรงน้อยไปแข็งแรงมากขึ้น

ผู้ร่วมวิจัยทุกคนเข้าร่วมโปรแกรมฝึกออกกำลังเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อหน้าท้องเป็นเวลา 8 สัปดาห์และทำการวัดความแข็งแรงของกล้ามเนื้อหน้าท้อง แนวความโถงของกระดูกสันหลังส่วนเอว รวมทั้งความอ่อนไหวของกระดูกเชิงกราน ก่อนการฝึกและหลังการฝึก ทุก 2 สัปดาห์

ผลการศึกษาพบว่าความแข็งแรงของกล้ามเนื้อหน้าท้องเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p=0.001$) ภายหลังได้รับการฝึก แต่ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อหน้าท้องที่เพิ่มขึ้นระหว่าง สัปดาห์ที่ 4 กับ 6 และ 4 กับ 8 ไม่แตกต่างกันและไม่พบความแตกต่างกันของแนวความโถง ของกระดูกสันหลังส่วนเอวในทุกสัปดาห์ถึงแม้จะพบว่าความแข็งแรงของกล้ามเนื้อหน้าท้องเพิ่มสูงขึ้น

นอกจากนี้พบว่าองศาความอ่อนไหวของกระดูกเชิงกรานไม่เปลี่ยนแปลงในช่วง 2 สัปดาห์ แรกของการฝึก แต่เริ่มพบการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตั้งแต่สัปดาห์ที่ 4 เมื่อเปรียบเทียบกับสัปดาห์ที่ 2 ($p=0.028$) และก่อนการฝึก ($p=0.001$) แต่อย่างไรก็ตามหลังสัปดาห์ที่ 4 แล้วความอ่อนไหวของกระดูกเชิงกรานไม่มีการเปลี่ยนแปลง เช่นเดียวกับความแข็งแรงของกล้ามเนื้อหน้าท้องซึ่งไม่เปลี่ยนแปลงภายหลังสัปดาห์ที่ 4 เช่นกัน

Abstract

The effect of the abdominal muscle strengthening exercise on lumbar lordotic curve and pelvic inclination were studied. Thirty Thai female subjects aged 18-22 years ($x=19.10\pm0.87$) were recruited in this study. The Lumbar lordotic curve (T12-S1) and the pelvic inclination in the standing posture were measured by Peak Motus. And abdominal muscle strength was determined into 4 grades by using Developed Abdominal Muscle Test method.

All subjects attended abdominal muscle strengthening programme for 8 weeks. The abdominal muscle strength, lumbar lordotic curve and pelvic inclination were recorded before the programme and every 2 week during the programme.

It was found that abdominal muscle strength increased significantly after the programme ($p=0.001$). But, there were no significant differences in abdominal muscle strength between the 4th and 6th week, and between the 4th and 8th week. Although the abdominal muscle strength was increased, there was no significant difference in lumbar lordotic curve.

In addition, the pelvic inclination did not change significantly in the first two week of the programme. Later, the inclination changed significantly in the 4th week when it was compared with the 2nd week ($p=0.028$) and before the programme ($p=0.001$). However, after the 4th week, the pelvic inclination did not change such the same way as abdominal muscle strength.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเนื่องจากได้รับความร่วมมือ และความกรุณาจากหลายๆฝ่ายทางคณะผู้วิจัยจึงครบรอบพระคุณทุกท่าน ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณอาจารย์ พิมลพร เชาว์ไวพจน์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในเรื่องการถ่ายรูปประกอบรายงานและผู้ช่วยวิจัยที่ได้ร่วมปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถตลอดการวิจัย

ขอขอบคุณคณะบดี ประธานสาขาวิชาภาษาพับลิกและบุคลากรคณะสาขาวิชาสหเวชศาสตร์ ที่ให้การอำนวยความสะดวก การใช้เครื่องมือและสถานที่ในการวิจัยเป็นอย่างดี

รวมทั้งขอแสดงความขอบคุณผู้เข้าร่วมการวิจัยทุกๆท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณกำลังใจจากครอบครัวในการทำวิจัยครั้งนี้ให้ประสบความสำเร็จด้วยดีตลอดมา

และการวิจัยนี้สามารถดำเนินการได้อย่างสำเร็จด้วยทุนสนับสนุนการวิจัยจากงบประมาณแผ่นดินประจำปี 2542

สายวิชา สาขอนันตสิน
หัวหน้าโครงการวิจัย

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
4.1 แสดงคุณลักษณะของผู้เข้าร่วมการวิจัย	42
4.2 แสดงการเปรียบเทียบองค์ความโถงของ แนวกระดูกสันหลังส่วนเอวระหว่างผู้ที่มี ระดับความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องที่ แตกต่างกันทุก 2 สัปดาห์ รวม 8 สัปดาห์	43
4.3 แสดงการเปรียบเทียบองค์ความเอียงของ กระดูกเชิงกรานระหว่างผู้ที่มีระดับความแข็งแรง ของกล้ามเนื้อท้องที่แตกต่างกันทุก 2 สัปดาห์ รวม 8 สัปดาห์	44
4.4 แสดงการเปรียบเทียบความแข็งแรงของ กล้ามเนื้อท้องระหว่างสัปดาห์ที่ 2, 4, 6 และ 8 ภายหลังการออกกำลังกายเพื่อเพิ่มความแข็งแรง ของกล้ามเนื้อท้อง	45
4.5 แสดงการเปรียบเทียบองค์ความโถงของ แนวกระดูกสันหลังส่วนเอวภายหลังการ ฝึกออกกำลังกายเพื่อเพิ่มความแข็งแรง ของกล้ามเนื้อท้อง	46
4.6 แสดงการเปรียบเทียบองค์ความเอียงของกระดูกเชิงกราน ระหว่างสัปดาห์ที่ 2, 4, 6 และ 8 ภายหลังการออกกำลังกาย เพื่อเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้อง	47
1ก แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของ ตำแหน่ง coordinate x,y,z ของตำแหน่ง [†] เครื่องหมาย T12 , L3 , S1 และ ASIS จาก การทำหมนดตำแหน่งและติดเครื่องหมาย ระหว่างครั้งที่ 1 กับครั้งที่ 2 โดยผู้วิจัยคนเดียวกัน	58
2ก แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่ามุม [†] ความโถงของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอวและ ค่ามุมความเอียงของกระดูกเชิงกรานที่ได้จาก การทำหมนดตำแหน่งและติดเครื่องหมาย T12 , L3 , S1 และ ASIS ระหว่างครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2	59

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
3ก แสดงข้อมูลดิบของค่า coordinate x,y,z ของ ตำแหน่งของปุ่มกระดูก T12 , L3 , S1 และ ASIS ที่ได้จากการกำหนดตำแหน่งและติดเครื่องหมาย ในครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2	60
4ก แสดงข้อมูลดิบค่าความโถงของแนวกระดูกสันหลัง ส่วนเอวและความเอียงของกระดูกเชิงกรานที่ คำนวณได้จากการกำหนดตำแหน่งและติด เครื่องหมาย T12 , L3 , S1 และ ASIS ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 โดยผู้วิจัยคนเดียว	61
5ก แสดงการเปรียบเทียบการวัดค่ามุมแท่นมุมความ โถงแนวของกระดูกสันหลังด้วยเครื่อง Peak motus กับ standard goniometer	64
6ก แสดงการเปรียบเทียบการวัดค่ามุมแท่นมุมความเอียงของ กระดูกเชิงกรานด้วยเครื่อง Peak motus กับ standard goniometer	65
7ก แสดงข้อมูลดิบของการวัดค่ามุมแท่นมุมความโถงของ แนวกระดูกสันหลังด้วย standard goniometer และ Peak motus	65
8ก แสดงข้อมูลดิบของการวัดมุมแท่นมุมความเอียง ของกระดูกเชิงกรานด้วย standard goniometer และ Peak motus	66
1ข แสดงข้อมูลดิบค่า AKE, ตำแหน่งการวางเท้า Toe width, Heel width, น้ำหนัก, ส่วนสูง, ครรชนิมวล สารของร่างกาย	68
2ข แสดงข้อมูลดิบของค่ากำลังกล้ามเนื้อหัวใจ Baseline (mmHg) และค่ากำลังกล้ามเนื้อหลัง Back leg dynamometer (กก)	69

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
3yx แสดงข้อมูลดิบของระดับความแข็งแรงของ กล้ามเนื้อท้อง	70
4yx แสดงข้อมูลดิบค่ามุ่นความโถงของแนวกระดูก สันหลังส่วนเอวและความเอียงของกระดูก เชิงกราน	71

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
3.1 แสดงอุปกรณ์ของเครื่องวิเคราะห์การเคลื่อนไหว Peak Motus	18
3.2 แสดงอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย	19
3.3 แสดงการติดเครื่องหมายทรงกลมบนตำแหน่งกระดูก T12, L3, S1 และ ASIS	21
3.4 แสดงตำแหน่งการจัดตั้งกล้องในการบันทึกภาพเก็บข้อมูลผู้เข้าร่วมการวิจัย	22
3.5 แสดงการบันทึกภาพของ Calibration frame	23
3.6 แสดงมุมที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้	24
3.7 แสดงทำในการวัดกำลังกล้ามเนื้อหลัง โดยใช้ back leg lift dynamometer	25
3.8 แสดงวิธีการวัด Thomas test	26
3.9 แสดงวิธีการวัด Active knee extension test (AKE)	28
3.10 แสดงทำในการหาค่า baseline ของการวัดความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้อง	29
3.11 แสดงทำวัดระดับความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องระดับที่ 1	31
3.12 แสดงทำวัดระดับความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องระดับที่ 2	32
3.13 แสดงทำวัดระดับความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องระดับที่ 3	33
3.14 แสดงทำวัดระดับความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องระดับที่ 4	35
3.15 แสดงทำออกกำลังกายกล้ามเนื้อท้องสำหรับผู้ที่มีกำลังกล้ามเนื้อท้องอยู่ในระดับที่ 0	37
3.16 แสดงทำออกกำลังกายกล้ามเนื้อท้องสำหรับผู้ที่มีกำลังกล้ามเนื้อท้องอยู่ในระดับที่ 1	38

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

จากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมาพบว่าลักษณะท่าทาง (Posture) ในผู้ที่มีความโถงของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอวเปลี่ยนแปลงไปจากปกติ มักจะส่งผลให้เกิดอาการปวดหลังซึ่งได้ทั้งในหญิงสาวและผู้สูงอายุ รวมทั้งพบว่าในผู้ป่วยที่มีอาการปวดหลังส่วนล่างจะมีมุมความโถงของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอวเปลี่ยนแปลงไปโดยพหุทั้งการเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่มีความโถงแย่นของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอวเพิ่มมากขึ้นและลดน้อยลง ดังนั้นการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความโถงของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอวจึงมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันปัญหาปวดหลังหรือประยุกต์ใช้ในการรักษาอาการปวดหลังได้

จากลักษณะทางกายวิภาคศาสตร์ของกล้ามเนื้อท้อง จะเห็นได้ว่ากล้ามเนื้อท้องมีบทบาทและหน้าที่สัมพันธ์กับความเอียงของกระดูกเชิงกรานและส่งผลต่อความโถงของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอว แต่การศึกษาที่ผ่านมา Yodas JW⁽¹⁾ และคณะในปีค.ศ.1996 พบว่ากำลังกล้ามเนื้อท้องมีความสัมพันธ์กับความเอียงของกระดูกเชิงกราน แต่ไม่สัมพันธ์กับองศาความโถงของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอว และ Walker ML⁽²⁾ และคณะ ในปีค.ศ.1987 ไม่พบความสัมพันธ์กันขององศาความโถงของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอว ความเอียงของกระดูกเชิงกรานและความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้อง

อย่างไรก็ตามการศึกษาที่ผ่านมาชี้พบว่าความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องไม่สัมพันธ์กับความโถงของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอวนั้นส่วนใหญ่เป็นเพียงการเก็บข้อมูลความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องวัดความโถงของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอวและความเอียงของกระดูกเชิงกรานเท่านั้นไม่ได้ศึกษาถึงผลของการฝึกเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องต่อความโถงของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอวและความเอียงของกระดูกเชิงกราน ดังนั้นอาจไม่สามารถบ่งบอกถึงผลของประสิทธิภาพความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องได้อย่างชัดเจน

การศึกษารังนั้นจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงผลของการฝึกเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องด้วยความโถงของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอวและความเอียงของกระดูกเชิงกรานก่อนและภายหลังการฝึกเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้อง

ความมุ่งหมายของการวิจัย

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาผลของความแข็งแรงของกล้ามเนื้อห้องต่อองศาความโคงของกระดูกสันหลังส่วนเอวและความเอียงของกระดูกเชิงกราน ในหญิงไทยอายุ 18-22 ปี

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อเปรียบเทียบองศาความโคงของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอวและองศาความเอียงของกระดูกเชิงกราน ระหว่างผู้ที่มีระดับความแข็งแรงของกล้ามเนื้อห้องที่แตกต่างกัน ทั้งก่อนออกกำลังกายและหลังการฝึกเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อห้องไปแล้ว 8 สัปดาห์
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความแข็งแรงของกล้ามเนื้อห้องระหว่างก่อนและภายหลังการฝึกเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อห้องในสัปดาห์ที่ 2, 4, 6 และ 8 ตามลำดับ
3. เพื่อเปรียบเทียบองศาความโคงของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอวระหว่างก่อนและภายหลังการฝึกเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อห้องในสัปดาห์ที่ 2, 4, 6 และ 8 ตามลำดับ
4. เพื่อเปรียบเทียบองศาความเอียงของกระดูกเชิงกรานระหว่างก่อนและภายหลังการฝึกเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อห้องในสัปดาห์ที่ 2, 4, 6 และ 8 ตามลำดับ

สมมติฐานการวิจัย

1. มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญขององศาความโคงของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอวและองศาความเอียงของกระดูกเชิงกรานระหว่างผู้ที่มีระดับความแข็งแรงของกล้ามเนื้อห้องที่แตกต่างกันทั้งก่อนและภายหลังการฝึกเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อห้องไปแล้ว 8 สัปดาห์
2. มีความแตกต่างกันของความแข็งแรงของกล้ามเนื้อห้องระหว่างก่อนและภายหลังการฝึกเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อห้อง
3. มีความแตกต่างขององศาความโคงของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอวระหว่างก่อนและภายหลังการฝึกเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อห้อง
4. มีความแตกต่างขององศาความเอียงของกระดูกเชิงกรานระหว่างก่อนและภายหลังการฝึกเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อห้อง

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทราบถึงผลของความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องต่อองค์ความโดยดังของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอวและองค์ความเอียงของกระดูกเชิงกรานในหญิงไทย อายุ 18-22 ปี
2. สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการป้องกันและรักษาอาการปวดหลังส่วนล่างได้
3. เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิจัยต่อไปในอนาคต

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ศึกษาในนักศึกษาหญิงมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 30 คน อายุระหว่าง 18-22 ปี

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้อง
2. องค์ความโดยดังของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอว
3. องค์ความเอียงของกระดูกเชิงกราน

นิยามศัพท์เฉพาะ

T12	Thoracic spine level 12
L3	Lumbar spine level 3
S1	Sacrum level 1
ASIS	Anterior Superior Iliac Spine
AKE	Active Knee Extension
BMI	Body Mass Index
AMT	Abdominal muscle test

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปัจจัยที่มีผลต่อค่า LUMBAR LORDOTIC CURVE

1. อายุ

Twomey, Taylor และคณะในปี 1994⁽³⁾ พบว่าเมื่ออายุมากขึ้นจะมีการเปลี่ยนแปลงของกระดูกสันหลังทั้งส่วนนรูปร่าง โครงสร้างภายใน และยังพบว่า transverse trabeculae จะมีการเสื่อมลง ความสูงของกระดูกสันหลังน้อยลงคือมีการทรุดตัวลง การนี้ที่มีการสลายตัวของกระดูกมากๆ จะทำให้ intervertebral disc แคนลงทำให้ค่าความโค้งของแนวกระดูกสันหลังลดลงหรือหายไป และยังพบอีกว่า intervertebral disc ในผู้สูงอายุจะแคนกว่าในวัยเด็กอาจจะเป็น เพราะว่ามีการสูญเสียน้ำและสารอาหารในหมอนรองกระดูกสันหลัง

Gelb และคณะในปี 1997⁽⁴⁾ ศึกษาเปรียบเทียบค่าความโค้งของแนวกระดูกสันหลังระหว่างช่วงอายุต่างๆ พบว่าในกลุ่มที่มีอายุมากจะมีค่าความโค้งของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอวลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า

2. เพศ

Gelb และคณะในปี 1997⁽⁴⁾ ศึกษาเปรียบเทียบค่าความโค้งของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอวระหว่างเพศหญิงและชายในกลุ่มอายุเดียวกันจำนวน 20 คน ศึกษาระดับกระดูก L2-L3, L3-L4, L4-L5 พบว่าค่าความโค้งของกระดูกสันหลังในเพศหญิงมีค่ามากกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.05$)

Fermand และ Fox ในปี 1985⁽⁵⁾ ศึกษาค่า Lumbosacral angle และ lumbolumbar angle ระหว่างเพศชายและเพศหญิง พบว่าค่าความโค้งของแนวกระดูกสันหลังเพศชายมีค่าน้อยกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.05$)

Opila และคณะในปี 1988⁽⁶⁾ พบว่ามีความแตกต่างกันของ posture alignment ระหว่างเพศชายและเพศหญิง

Vachalathiti ในปี 1995⁽⁷⁾ ศึกษาค่า lumbar curve เปรียบเทียบระหว่างเพศชายและเพศหญิง โดยใช้วิธี phototechnique พบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญของค่าความโค้งของ lumbar curve ระหว่างเพศชายและเพศหญิง

3. ปัจจัยหลัง

Pearcy และคณะในปี 1984⁽⁸⁾ ศึกษาค่าความโค้งของกระดูกสันหลังระหว่างกลุ่มปัจจัดหลังและไม่ปัจจัดหลัง อายุระหว่าง 20-63 ปี จำนวน 600 คน โดยวิธีอัลกอริทึม พบว่ากางสูงที่

มีอาการปวดหลังเรื้อรังและกลุ่มที่มีอาการปวดหลังเฉียบพลันมีค่าความโคงของแนวกระดูกสันหลังมากกว่ากลุ่มที่ไม่มีอาการปวดหลัง

Gelb และคณะในปี 1995⁽⁴⁾ ศึกษาค่าความโคงของกระดูกสันหลังส่วนเอวระหว่างกลุ่มที่มีและไม่มีอาการปวดหลัง ช่วงอายุประมาณ 40 ปี โดยการถ่ายภาพรังสีเอ็กซ์เรย์ ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มปวดหลังมีค่าความโคงของกระดูกสันหลังลดลง

Fernand และ Fox ในปี 1985⁽⁵⁾ ศึกษาค่าความโคงของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอวระหว่างกลุ่มที่มีและไม่มีอาการปวดหลัง ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มปวดหลังมีค่าความโคงของกระดูกสันหลังลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มที่ไม่มีอาการปวดหลัง

4.อาชีพ

Twomey และ Taylor ในปี 1986⁽⁹⁾ กล่าวว่าอาชีพที่มีลักษณะการทำงานซ้ำๆในทำทางเดิม ก้มเงยหรือยืนนานๆ เช่น งานนักอธิบาย ช่างมุงหลังคา ช่างไม้ เป็นต้น หรืออาชีพที่มีการแย่ร่อนตะโพกมากๆ เช่น นักกีฬายิมนาสติก นักฟุตบอล นักกระโดดสูง ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงค่าความโคงของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอว

5.กำลังกล้ามเนื้อ

June และ Jand ในปี 1987⁽¹⁰⁾ กล่าวว่าเมื่อมีการอ่อนแรงของกล้ามเนื้อหน้าท้อง (abdominal muscles) จะมีผลต่อกระดูกสันหลังระดับเอว ทั้งค่าความโคงของแนวกระดูกสันหลังขณะอยู่นิ่ง (static) และขณะที่มีการทำงาน (dynamic) โดยขณะอยู่นิ่งจะทำให้ค่าความโคงของกระดูกสันหลังส่วนเอวมากขึ้น เนื่องจากกระดูกเชิงกรานกระดูกไปข้างหน้า (anterior pelvic tilting)

Walker และคณะในปี 1987⁽²⁾ ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างค่าความโคงของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอวกับกำลังกล้ามเนื้อท้อง โดยศึกษาในกลุ่มที่ไม่ปวดหลัง 31 คน อายุระหว่าง 20-30 ปี วัดค่าความโคงของกระดูกสันหลัง โดยเครื่องมือ Flexible curve ผลการศึกษาพบว่า ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างกำลังกล้ามเนื้อท้อง กับค่าความโคงของกระดูกสันหลังส่วนเอว โดยมีค่า Spearman's rho correlation เท่ากับ 0.06

Norris 1995⁽¹¹⁾ กล่าวว่าความโคงของแนวกระดูกสันหลังจะมีค่ามากขึ้นเมื่อมีการอ่อนแรงของกล้ามเนื้อท้องและเมื่อกล้ามเนื้องอข้อตะโพกhardt sennหรือแข็งแรงกว่ากล้ามเนื้อเหยียดข้อตะโพก จะทำให้ความโคงของแนวกระดูกสันหลังมีค่ามากขึ้นเช่นกัน (short and strong)

Gelb และคณะในปี 1995⁽⁴⁾ กล่าวว่าเมื่อมีการอ่อนแรงของกล้ามเนื้อหน้าท้อง และกล้ามเนื้อด้านข้างต้านหลัง ทำให้มีค่าความโถงของแนวกระดูกสันหลังมากขึ้น

✓ Sinaki และคณะในปี 1996⁽¹²⁾ ศึกษาความสัมพันธ์ของค่าความโถงกระดูกสันหลังกับความแข็งแรงของกล้ามเนื้อหลัง ในเพศหญิง อายุ 48-65 ปี จำนวน 65 คน พบว่าผู้ที่มีความแข็งแรงของกล้ามเนื้อหลังมาก จะมีค่าความโถงของกระดูกสันหลังมากกว่าผู้ที่มีความแข็งแรงของกล้ามเนื้อหลังน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.048$)

Janda และ Jull ในปี 1986⁽⁹⁾ กล่าวว่าเมื่อมีการอ่อนแรงของกล้ามเนื้อบริเวณก้น (gluteal muscle) และกล้ามเนื้อท้อง (abdominal muscle) จะทำให้กระดูกเชิงกรานกระดกไปด้านหน้า ทำให้ค่าความโถงของแนวกระดูกสันหลังมีค่ามากขึ้น

6. การหดสั้นของกล้ามเนื้อ

Gajdosik และคณะในปี 1994⁽¹³⁾ กล่าวว่าการหดสั้นของกล้ามเนื้อ Hamstring จะทำให้ค่า lumbar angle ลดลง

Magee ในปี 1994⁽¹⁴⁾ กล่าวว่าการหดสั้นของกล้ามเนื้อ iliopsoas จะทำให้ค่า lumbar lordosis เพิ่มขึ้น

7. การตั้งครรภ์

ขณะที่มีการตั้งครรภ์จะมีการเปลี่ยนแปลงของฮอร์โมนในร่างกาย มีการเพิ่มขึ้นของระดับฮอร์โมน relaxin ทำให้อิ็นไซต์ต่อสารียีดขยายได้ง่ายกว่าปกติ ส่งผลให้ข้อต่อด่างๆ หลวมได้ง่าย และฮอร์โมน prolactin ทำให้เกิดการขยายของเต้านมและมดลูกเพื่อรับรับขนาดของเด็กที่ใหญ่โตขึ้นตามอายุครรภ์ ดังนั้นมีอายุครรภ์มากขึ้นจึงทำให้มีการปรับท่าทาง ด้วยสาเหตุทั้งหมดที่กล่าวมาจึงมักพบว่าในหญิงที่มีอายุครรภ์มาก จะพบค่าความโถงของกระดูกสันหลังมากกว่าปกติ⁽¹⁵⁾

8. ความเอียงของกระดูกเชิงกราน

Day และคณะในปี 1984⁽¹⁶⁾ ศึกษาการเปลี่ยนแปลงค่าความโถงของแนวกระดูกสันหลัง ในขณะทำการกระดกกระดูกเชิงกราน โดยใช้ computerize system พบว่าเมื่อทำการกระดูกเชิงกรานกระดกไปข้างหน้า ทำให้ค่าความโถงของกระดูกสันหลังมีค่ามากขึ้น แต่เมื่อทำการกระดูกเชิงกรานกระดกไปข้างหลัง ทำให้ค่าความโถงของกระดูกสันหลังมีค่าลดลง ($p<0.05$)

9. ตระชนนิมวลสารของร่างกาย

Vachalathiti และคณะในปี 1998⁽¹⁷⁾ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความโถงของแนวกระดูกสันหลังระดับอกและระดับเอวในทารีบกับตระชนนิมวลสารในผู้ที่มีสุขภาพดี จำนวน 88 ราย พนว่าตระชนนิมวลสารของร่างกายไม่มีความสัมพันธ์กับความโถงของกระดูกสันหลังส่วนเอว

วิธีการวัดค่าความโถงของกระดูกสันหลังส่วนเอวและค่าความเอียงของกระดูกเชิงกราน

1. INVASIVE TECHNIQUE

การถ่ายภาพรังสีเอ็กซเรย์

Lovell และคณะในปี 1989⁽¹⁸⁾, Walsh และ Breen ในปี 1995⁽¹⁹⁾ กล่าวว่าการถ่ายภาพรังสีเอ็กซเรย์เป็นวิธีการวัดความโถงของแนวกระดูกสันหลังที่มีความน่าเชื่อถือมาก คือมีความเที่ยงตรงสูง เนื่องจากสามารถมองเห็นโครงสร้างของกระดูกสันหลังโดยตรง ซึ่งสามารถนำมาคำนวณได้เป็นอย่างดี แต่มีข้อเสียคือมีอันตรายต่อร่างกายและต้องใช้ค่าใช้จ่ายสูง

Bernhardt และคณะในปี 1989⁽²⁰⁾ ทำการศึกษาค่าความโถงของแนวกระดูกสันหลังโดยวัดในทารีบและถ่ายภาพรังสีเอ็กซเรย์ใน sagittal plane และได้แนะนำการวัดค่ามุมความโถงโดยใช้ Cobb technique

Fernard และ Fox ในปี 1985⁽⁵⁾ วัดค่า Lumbar curve โดยใช้การคำนวณมุมจากถ่ายภาพรังสีเอ็กซเรย์โดยลากเส้นผ่าน L2 ไปยังเส้นผ่านขอบล่างของ L5

Fernard และคณะในปี 1985⁽²¹⁾ วัดค่า Lumbar curve จากการภาพถ่ายรังสีเอ็กซเรย์โดยคำนวณมุมที่เกิดจาก L1/L2 และ L5/S1 disc space ที่ทำมุกัน

2. NON-INVASIVE TECHNIQUE

1. การถ่ายภาพ

รุ่งทิวา วัฒละฐิติ และคณะในปี 1995⁽⁷⁾ ทำการวัดค่าความโถงของกระดูกสันหลังระดับ L1-S2 โดยมีการติด stalk marker ที่ระดับ L1 และ S2 และมีการถ่ายภาพด้านข้าง โดยระยะห่างของกล้องกับผู้ถูกวัด 3 เมตร ซึ่งเป็นระยะที่ภาพคมชัด วัดส่วนโถงของแนวกระดูกสันหลังลงบนรูปภาพ และวัดค่าความโถงของแนวกระดูกสันหลังโดยตัดแปลงมาจาก Cobb

Technique ซึ่งเป็นวิธีที่มีความน่าเชื่อถือปานกลางถึงสูง ซึ่งสามารถใช้ได้ง่ายโดยประยุกต์เป็นการวัดความโค้งของแนวกระดูกสันหลังทางคลินิกได้ง่าย

2. Computerize method, IOWA Anatomical Position System (IAPS)

Day และคณะในปี 1988⁽¹⁶⁾ ทำการวัดโดยใช้ electromechanical unit 3 ตัว ที่ยึดติดกับเหล็กรูปตัว T ซึ่งสามารถปรับฐานได้ซึ่งต่อ กับสายเคเบิลให้ผู้ถูกวัดยืนบนฐาน หันหลังให้กับเครื่อง IAPS platform ซึ่งสามารถวัดค่าความโค้งระดับ T12-S2 โดยใช้computer อ่านค่าความโค้งของแนวกระดูกสันหลัง

3. Inclinometer

Bendix และคณะในปี 1984⁽²²⁾ ใช้ Inclinometer ในการวัดค่าความโค้งของกระดูกสันหลังส่วนเอว โดยวัดมุมความโค้งของแนวกระดูกหลังจากระดับ T6 ไปถึงกระดูก sacrum

4. Metrecom Skeletal Analysis System (MSAS)

Walsh และ Breen ในปี 1995⁽¹⁹⁾ วัดค่าความโค้งกระดูกสันหลังใน sagittal plane โดยการใช้ computer software บันทึกข้อมูลและคำนวณค่าด้วย Cobb Technique เมื่อมีการเปรียบเทียบกับค่าที่วัดได้จากการถ่ายภาพรังสีเอ็กซ์เรย์พบว่ามีค่าความน่าเชื่อถืออยู่กว่าวิธีการถ่ายภาพรังสีเอ็กซ์เรย์ มีข้อเสียคือใช้อุปกรณ์มาก ราคาสูง

5. Flexible ruler

เป็นเครื่องมือที่นิยมใช้ เนื่องจากใช้ง่ายและมีความน่าเชื่อถือพอสมควรเมื่อเปรียบเทียบกับการวัดด้วยการถ่ายภาพรังสีเอ็กซ์เรย์ โดยเมื่อมีการวัดค่าความโค้งที่กระดูกสันหลังส่วนเอว จะวัดโดยการวาง flexible ruler แนวบริเวณหลังระดับ L1-S2 วัดความโค้งแล้วนำมาคำนวณ โดยใช้สูตร $\theta = 4 \arctan (2H/L)$

Hart และคณะในปี 1986⁽²³⁾, Snow และคณะในปี 1994⁽²⁴⁾ วัดค่าความโค้งของกระดูกสันหลังระดับ L1-S2

Youdas และคณะในปี 1996⁽¹⁾ วัดค่าความโค้งของกระดูกสันหลังที่กระดูกสันหลังระดับ T12, L4 และ S2

6. Motion Analysis ExpertVision™

Chinkulprasert ในปี 1997⁽²⁵⁾ ศึกษาค่า Lumbar lordotic curve โดยใช้เครื่องมือ Motion Analysis ExpertVision™ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่วัดค่า lumbar lordotic curve ใน 3 มิติ มีความน่าเชื่อถือสูงคือมีการติด marker สะท้อนแสงที่ spinous process ระดับ T12, L3 และ L5 ถ่ายภาพขณะยืน โดยใช้กล้องถ่ายภาพ 6 กล้อง คำนวณค่า lumbar lordosis curve

จากเส้นที่ลากระหว่าง T12 และ L3 ทำมุกับเส้นที่ลากระหว่าง L3 และ L5 โดยคำนวณจากเครื่องคอมพิวเตอร์ซึ่งมีโปรแกรมเกี่ยวกับการวัดค่ามุกความโถงของกระดูกสันหลัง

Measurement of Pelvic tilt

Walker และคณะในปี 1987⁽²⁾ ใช้การศึกษาคำนวณหามุก pelvic tilt โดยคำนวณมุกระหว่าง Horizontal line ตัดกับเส้นที่ลากระหว่าง ASIS และ PSIS

Youdas และคณะในปี 1996⁽¹⁾ วัดค่า pelvic tilt โดยใช้เครื่องมือ Back Range of Motion [BROM™] ซึ่งประกอบด้วย protractor และ fluid-filled line ซึ่งวางแนวกับ spinous process ระดับ S1 โดยสามารถวัดอุกมาเป็นองศาได้

วิธีวัดความแข็งแรงของกล้ามเนื้อห้อง

มีหลายวิธีในการวัดความแข็งแรงของกล้ามเนื้อห้อง โดยจากการทบทวนวรรณกรรมจะมีการวัดด้วยเกรดจากท่าที่กระทำได้ง่ายไปท่าที่กระทำได้ยาก ดังนี้

Smidt และคณะในปี 1981⁽²⁶⁾ แบ่งเกรดกล้ามเนื้อห้องเป็น 4 เกรด คือ
เกรด 1 คือ นอนหงาย แขนเหยียดมาด้านหน้า ไม่สามารถยกศีรษะ คอ และลำตัวสูงจากพื้นได้
เกรด 2 คือ นอนหงาย แขนเหยียดมาด้านหน้า สามารถยกศีรษะ คอ และลำตัวสูงจากพื้นได้
เกรด 3 คือ นอนหงาย มือกอดอกา สามารถยกศีรษะ คอ และลำตัวสูงจากพื้นได้
เกรด 4 คือ นอนหงาย มือประสารท้ายทอย สามารถยกศีรษะ คอ และลำตัวสูงจากพื้นได้
ซึ่งเมื่อมีการทดสอบเกรดกำลังกล้ามเนื้อด้วยเครื่อง Isokinetic พบร่วมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างเกรดกล้ามเนื้อที่ใกล้เคียงกัน แต่พบว่ามีความแตกต่างกันของเกรดกล้ามเนื้อที่ 1 และ 4

Kendall และ Mccracy ในปี 1993⁽²⁷⁾ ได้เสนอวิธีวัดความแข็งแรงกล้ามเนื้อห้องด้วย Manual Muscle test หรือเรียกว่า upper abdominal muscle test ซึ่งมีวิธีการวัดดังนี้
T = Trace คือ นอนหงาย มือกอดอก ขาเหยียดตรง สามารถเกร็งกล้ามเนื้อห้องให้เชิงกรานเคลื่อนไปด้านหลัง โดยสามารถลดการหดตัวของกล้ามเนื้อห้องให้ได้
P = Poor คือ นอนหงาย มือกอดอก ขาเหยียดตรง สามารถเกร็งกล้ามเนื้อห้องให้เชิงกรานเคลื่อนไปด้านหลัง โดยสามารถยกศีรษะแต่ไม่สามารถสูงกว่าระดับเชิงกรานได้
F = Fair คือ นอนหงาย มือกอดอก งอเข่าเล็กน้อย สามารถเกร็งกล้ามเนื้อห้องให้เชิงกรานเคลื่อนไปด้านหลัง โดยสามารถยกลำตัวให้สูงจากพื้นได้
F⁺ = Fair⁺ คือ นอนหงาย มือเหยียดออก สามารถทรงตัวในท่าที่ยกด้านขึ้นให้สะบักพื้น คล้ายท่า sit up ได้

G = Good คือ nondelayed มีอกรดออก สามารถทรงตัวในท่าที่ยกตัวขึ้นให้สะบักพันพื้นคล้าย ท่า sit up ได้

N = Normal คือ nondelayed มีประสาทท้ายทอย สามารถทรงตัวในท่าที่ยกตัวขึ้นให้สะบักพันพื้นคล้ายท่า sit up ได้

Kendal และ Mccracy ในปี 1994⁽²⁸⁾ เสนอวิธีการวัดความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้อง ที่เรียกว่า Double leg lowering test (Lower abdominal muscle test) ซึ่งแบ่งเป็น 6 ระดับ โดยท่าเริ่มต้น คือ ท่านอนหงาย มีอกรดออก งอข้อต่อขาทั้ง 2 ข้าง 90 องศา กับพื้นเดียง เข้า เหยียดตรง แล้วค่อยๆ ลดลงศาการงอข้อต่อขาลงทั้ง 2 ข้าง ดังนี้

Fair คือ nondelayed สามารถกดหลังติดพื้นเดียงได้ ขณะที่ลดลงศาการงอข้อต่อขาลงจาก 90 องศาจนกระทั้งข้อต่อขาลงอยู่ในระดับ 75 องศา กับพื้นเดียง

Fair⁺ คือ nondelayed สามารถกดหลังติดพื้นเดียงได้ สามารถลดลงศาการงอข้อต่อขาลงจาก 90 องศาโดยยกขาลงช้าๆ จนกระทั้งข้อต่อขาลงอยู่ในระดับ 60 องศา กับพื้นเดียง

Good⁻ คือ nondelayed สามารถกดหลังติดพื้นเดียงได้ สามารถลดลงศาการงอข้อต่อขาลงจาก 90 องษาโดยยกขาลงช้าๆ จนกระทั้งข้อต่อขาลงอยู่ในระดับ 45 องศา กับพื้นเดียง

Good คือ nondelayed สามารถกดหลังติดพื้นเดียงได้ สามารถลดลงศาการงอข้อต่อขาลงจาก 90 องษาโดยยกขาลงช้าๆ จนกระทั้งข้อต่อขาลงอยู่ในระดับ 30 องศา กับพื้นเดียง

Good⁺ คือ nondelayed สามารถกดหลังติดพื้นเดียงได้ สามารถลดลงศาการงอข้อต่อขาลงจาก 90 องษาโดยยกขาลงช้าๆ จนกระทั้งข้อต่อขาลงอยู่ในระดับ 15 องศา กับพื้นเดียง

Normal คือ nondelayed สามารถกดหลังติดพื้นเดียงได้ สามารถลดลงศาการงอข้อต่อขาลงจาก 90 องษาโดยยกขาลงช้าๆ จนกระทั้งข้อต่อขาลงอยู่ในระดับ 2-3 องศา กับพื้นเดียง

วิธีการนี้ถูกทดสอบมีการอ่อนแรงของกล้ามเนื้อหน้าท้องจะทำให้เกิด hyperextension ของหลังได้ ซึ่งจะก่อให้เกิดอาการปวดหลังได้

การทดสอบระดับความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้อง

Smidt และคณะในปี 1987⁽²⁹⁾ ได้ศึกษาวิธีการวัดความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องในท่า sit-up และ double leg lowering ซึ่งทั้ง 2 ท่านี้ได้ดัดแปลงมาจากวิธีของ Kendall และคณะในปี 1983 ในท่า sit-up เรียงลำดับท่าจากยากไปง่าย ดังนี้

ระดับที่ 1 = มือทั้ง 2 ข้างประสารไว้ที่ท้ายทอย สามารถยกศีรษะ คอ และลำตัวพันพื้น

ระดับที่ 2 = มือและแขนทั้ง 2 ข้างกอดอก สามารถยกศีรษะ คอ และลำตัวพันพื้น

ระดับที่ 3 = มือทั้ง 2 ข้างยื่นมาข้างหน้า สามารถยกศีรษะ คอ และลำตัวพันพื้น

ระดับที่ 4 = ไม่สามารถทำ ระดับที่ 1-3 ได้

ในท่า double leg lowering ผู้ทดสอบบวางมือบริเวณ posterior superior iliac spine ในขณะที่ผู้เข้าร่วมวิจัยอยู่ในท่านอนหงาย และให้ผู้เข้าร่วมวิจัยรักษาขาไว้ให้เหยียดโดยเริ่มจากองศาสะโพก 90 องศา และค่ออยู่ลดระดับขาทั้ง 2 ข้างลงพร้อมๆกัน บันทึกมุ่งระหว่างขาทั้ง 2 ข้างที่ทำกับพื้นระดับความแข็งแรงจะเรียงจากมากไปน้อย ดังนี้

ระดับที่ 1 = สันเก้าพันพื้น มุ่งระหว่างขาทั้ง 2 ที่เหยียดตรงกระทำกับพื้น 0 องศา

ระดับที่ 2 = มุ่งระหว่างขาทั้ง 2 ที่เหยียดตรงกระทำกับพื้น 31-45 องศา

ระดับที่ 3 = มุ่งระหว่างขาทั้ง 2 ที่เหยียดตรงกระทำกับพื้น 46-60 องศา

ระดับที่ 4 = มุ่งระหว่างขาทั้ง 2 ที่เหยียดตรงกระทำกับพื้น >60 องศา

ผลการเปรียบเทียบการวัดกำลังกล้ามเนื้อท้องในท่า sit-up และ double leg lowering กับเครื่อง Isokinetic (Kin Com) มีเพียงระดับที่ 1 และ 4 เท่านั้นที่มีค่า trunk flexor torque แตกต่างกันเมื่อกล้ามเนื้อมีการทดสอบแบบ isometric เมื่อทำการวัดในท่า sit-up ส่วนในท่า double leg lowering พบร่วมมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในบางระดับ แต่ไม่สามารถบ่งบอกความแข็งแรงได้อย่างละเอียด

Gilleard และคณะในปี 1994⁽³⁰⁾ ได้วิเคราะห์กำลังกล้ามเนื้อท้อง Developed abdominal muscle test (lower abdominal muscle test) โดยใช้เครื่องบันทึกคลื่นไฟฟ้ากล้ามเนื้อ (EMG) ในการศึกษามีผู้เข้าร่วมทำการวิจัย 22 ราย วัด abdominal muscle test (AMT) โดยใช้ child's size sphygmomanometer cuff ที่เดิมลมเข้าไป 10 mmHg. วางให้ขอบล่างของถุงลมอยู่บริเวณ iliac crest ถุงลมของ sphygmomanometer จะเชื่อมกับ electronic sphygmomanometer DC amplifier (band pass 10-1 KHz) และแสดงผลบนจอภาพ เริ่มแรกหาค่า baseline ให้ผู้เข้าร่วมทำการวิจัยนอนหงาย งอสะโพก 90 องศา มือประคองดันขาไว้ให้ออกแรงเกริ่งกล้ามเนื้อท้อง กระดกกระดูกเชิงกรานไปข้างหลังกดถุงลม บันทึกค่าที่สามารถกดได้แล้วนำมาหาค่า baseline โดยค่า baseline หาได้จากค่าความดันที่สามารถกดได้ ± 10 mmHg. ในการตัดสินระดับความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องคือให้ผู้เข้าร่วมทำการวิจัยต้องสามารถกดถุงลมให้อยู่ในช่วง baseline ที่กำหนดเป็นเวลา 10 วินาทีในท่าที่มีการทำงานของกล้ามเนื้อท้องต่างกัน จึงจะสามารถผ่านในระดับนั้นๆได้ โดยท่าทั้ง 4 ระดับ จะเรียงจากความแข็งแรงน้อยไปมาก ดังนี้

ระดับที่ 1 = นอนหงายขันเข้าทั้งสองข้าง โดยข้อเข่างอ 90 องศา เท้าวางรวมกับพื้น จากนั้นให้ผู้เข้าร่วมทำการวิจัยออกแรงเกริ่งกล้ามเนื้อหน้าท้องกดถุงลม พร้อมกับเหยียดขาข้างขวา

ตรง ลดระดับของขาขวาให้ต่ำลงห่างจากพื้น 2 นิ้ว

ระดับที่ 2 = นอนหงายใช้มือทั้งสองข้างช่วยประคองดันขาในลักษณะ งอข้อสะโพก 90 องศา จากนั้นให้ผู้เข้าให้ผู้เข้าร่วมทำการวิจัยออกแรงเกริ่งกล้ามเนื้อหน้าท้อง กดถุงลม พร้อมกับเหยียดขาข้างขวาตรงลดระดับขาขวาให้ต่ำลงห่างจากพื้น 2 นิ้ว

ระดับที่ 3 = นอนหงายงอสะโพก 90 องศา โดยไม่ต้องใช้มือช่วยประคองดันขา จากนั้นให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยออกแรงเกร็งกล้ามเนื้อหน้าท้องกดถุงลม พร้อมกับเหยียดขาข้างขวาครองลดระดับขาข้างให้ต่ำลงห่างจากพื้น 2 นิ้ว รักษาระดับข้อสะโพกของขาซ้ายให้ข้อสะโพกอยู่ 90 องศาตลอด

ระดับที่ 4 = นอนหงายงอสะโพกทั้งสองข้าง 90 องศา ไม่ต้องใช้มือช่วยประคองดันขา จากนั้นให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยออกแรงเกร็งกล้ามเนื้อหน้าท้องกดถุงลมพร้อมกับเหยียดขาทั้งสองข้าง ลดระดับขาทั้งสองข้างลงห่างจากพื้น 2 นิ้ว

ผลการศึกษาพบว่าคลื่นไฟฟ้ากล้ามเนื้อที่บันทึกได้มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P<0.05$) ของกล้ามเนื้อ upper และ lower rectus abdominis , external และ internal oblique ในแต่ละระดับจากระดับที่ 1 ถึง ระดับที่ 4

Hagins M และคณะในปี 1999⁽³¹⁾ ได้ศึกษาถึงการฝึก Lumbar stabilization exercise มีผู้เข้าร่วมวิจัย 44 ราย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่ม exercise และ non exercise ผู้เข้าร่วมการวิจัยต้องไม่เคยมีอาการปวดหลังเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 3 เดือน ก่อนเข้าทำการวิจัย ไม่เคยได้รับการผ่าตัดที่บริเวณท้องและหลังมาก่อน ผู้เข้าร่วมวิจัยถูกวัดระดับความแข็งแรงกล้ามเนื้อท้องก่อนโดยใช้เครื่อง Pressure transducer (Stabilizer , Chattanooga Pacific Pty. Ltd. , Brisbane , Australia) ประกอบด้วย ถุงลมท่อ กับหน้าปั๊มแบบเข็ม ความละเอียด 2 mmHg. ทดสอบโดยให้ผู้เข้าร่วมวิจัยนอนหงายชั้นเข้า งอเข้าประมาณ 90 องศา วางเท้าราบ กับพื้นวาง pressure transducer ไว้ที่จุดเหนือต่อ iliac crest เดินล้มเข้าไป 40 mmHg. ผู้เข้าร่วมวิจัยเกร็งกล้ามเนื้อท้องกดถุงลมให้แรงดันเพิ่มขึ้นถึง 50 mmHg. (± 4 mmHg.) นาน 3 breathing cycle จากระดับที่ 1 ถ้าผู้เข้าร่วมวิจัยสามารถเกร็งค้างไว้ได้ 3 breathing cycle จึงทดสอบในระดับต่อไป ในการวัดระดับ แบ่งได้ 7 ระดับ เรียงจากง่ายไปยากดังนี้

ระดับที่ 1 = ผู้เข้าร่วมการวิจัยนอนหงาย ชั้นเข้า วางเท้าราบกับพื้นออกแรงเกร็งกล้ามเนื้อท้อง กดถุงลม

ระดับที่ 2 = ผู้เข้าร่วมการวิจัยนอนหงาย ชั้นเข้าวางเท้าราบกับพื้นออกแรงเกร็งกล้ามเนื้อท้อง พร้อมกับกางขาข้างขวาออกประมาณ 45 องศา

ระดับที่ 3 = ผู้เข้าร่วมการวิจัยนอนหงายชั้นเข้าวางเท้าราบกับพื้นออกแรงเกร็งกล้ามเนื้อท้อง พร้อมกับยกขาข้างขวาขึ้น ให้ข้อสะโพกงอประมาณ 90 องศา ข้อเข่างออิสระ

ระดับที่ 4 = ผู้เข้าร่วมการวิจัยนอนหงายชั้นเข้าวางเท้าราบกับพื้นออกแรงเกร็งกล้ามเนื้อท้อง พร้อมกับยกขาทั้ง 2 ข้างขึ้นให้ข้อสะโพกงอประมาณ 90 องศา ข้อเข่างออิสระ

ระดับที่ 5 = ผู้เข้าร่วมการวิจัยนอนหงายชั้นเข้าวางเท้าราบกับพื้นออกแรงเกร็งกล้ามเนื้อท้อง ขณะที่งอข้อสะโพกทั้ง 2 ข้าง 90 องศาโดยที่เข้าอยู่ในท่าจากนั้นเหยียดเข้าข้างขวา ออกให้ตรงโดยลากสันเท้าไปบนพื้นจนเข้าเหยียดสุด

ระดับที่ 6 = ผู้เข้าร่วมการวิจัยอนหนายชันเข้าวางเท้าราบกับพื้นออกแรงเกร็งกล้ามเนื้อท้องขณะที่งอข้อสะโพกทั้ง 2 ข้าง 90 องศาโดยที่เข้าอยู่ในท่าของจากนั้นเหยียดเข้าทั้ง 2 ออกให้สันเท้าลากไปบนพื้นจนเข้าเหยียดสุด

ระดับที่ 7 = ผู้เข้าร่วมการวิจัยอนหนายชันเข้าวางเท้าราบกับพื้นออกแรงเกร็งกล้ามเนื้อท้องขณะที่งอข้อสะโพกทั้ง 2 ข้าง 90 องศา จากนั้นเหยียดเข้าทั้ง 2 ออกให้สันเท้าอยู่สูงจากพื้นประมาณ 3 นิ้ว

โปรแกรม exercise มี 3 ระดับคือ ระดับที่ผู้เข้าร่วมวิจัยสามารถทำได้ ระดับที่ต่ำกว่าที่ผู้เข้าร่วมวิจัยทำได้ 1 ระดับ และระดับที่สูงกว่าที่ผู้เข้าร่วมวิจัยทำได้ 1 ระดับ ระดับละ 5 นาที รวม 15 นาที ทำ 3 ครั้งต่อสัปดาห์ นาน 4 สัปดาห์ ทดสอบเพื่อปรับเปลี่ยนทุก 1 สัปดาห์ เมื่อสิ้นสุดการทดลองพบว่าค่า intratester reliability ของการวัดวิธีนี้มีค่า 0.61 และ intertester reliability มีค่า 0.62 ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ค่าเฉลี่ยของระดับความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องในกลุ่ม exercise เพิ่มขึ้น ส่วนในกลุ่ม non exercise ไม่เพิ่มขึ้น

การทดสอบความแข็งแรงของกล้ามเนื้อหลัง

Mathews และคณะในปี 1978⁽³²⁾ ได้กล่าวถึงการวัดความแข็งแรงของกล้ามเนื้อหลังโดยใช้ Back-leg lift dynamometer ดังนี้

1. ผู้เข้าร่วมวิจัยยืนบนฐานของเครื่อง เท้าทั้ง 2 ข้างขานกัน และห่างกัน 6 นิ้ว บุ้มกระดูก malleolus ของข้อเท้าทั้ง 2 ข้างอยู่ตรงกันพอดี
2. ผู้เข้าร่วมวิจัยยืนศีรษะดึงตรง หลังตรงทิ้งแขนให้ห้อยดึงบริเวณด้านขวา ปลายนิ้วเหยียดออก ผู้ทดสอบปรับท่อนสำหรับดึงให้อยู่บริเวณปลายนิ้ว พร้อมกับต่อโซ่กับเครื่อง
3. ผู้เข้าร่วมวิจัยโน้มลำตัวมาทางด้านหน้าเล็กน้อย กำท่อนที่ใช้ดึงใกล้ๆ กับส่วนปลายของท่อนทั้ง 2 ข้าง โดยกำมือดังนี้ คือ มือข้างหนึ่งหงายมือกำ อีกข้างคว่ำมือกำ
4. เมื่อผู้เข้าร่วมวิจัยถูกสั่งให้ยืดหลังขึ้น พร้อมกับทำการดึงผู้ทดสอบจับที่มือของผู้เข้าร่วมการวิจัย เพื่อเป็นการป้องกันการเลื่อนของมือไปทางด้านข้าง

Andrew และคณะในปี 1982⁽³²⁾ กล่าวว่าการใช้เครื่องมือ Back - Leg Lift dynamometer ในการวัดความแข็งแรงของกล้ามเนื้อหลังควรจัดให้ท่อนสำหรับดึงห่างจากพื้น 17 นิ้วและให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยกำมืออ่อนกันทั้ง 2 ข้าง ให้ข้างหนึ่งหงายมือกำอีกข้างคว่ำมือกำขาเหยียดตรง และให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยทำการดึงจากท่านี้ ทำการทดสอบ 2 ครั้ง และนำมาหาค่าเฉลี่ย มีหน่วยเป็นปอนด์หรือกิโลกรัม

Basco และคณะในปี 1983⁽³²⁾ เสนอว่าการใช้ Back - leg lift dynamometer ในการวัดความแข็งแรงของกล้ามเนื้อหลังนั้นมือที่จับท่อนสำหรับดึงควรจับแบบสลับมือ โดยมือข้าง

หนึ่งกำในท่าทางยืนแต่อีกข้างกำในท่าคว่ำมือ ยืนให้ลำตัวมีการโคงไปข้างหน้าประมาณ 10-15 องศา ร่วมกับงอข้อสะโพก เนื่องจากถ้าก้มดัวไปข้างหน้ามากเกินไปจะทำให้ moment ของกล้ามเนื้อไม่ดีเท่าที่ควร และเป็นสาเหตุทำให้เกิดแรงเครียดต่อกล้ามเนื้อหลังส่วนล่าง (lower back -strain) นำหนักดัวต้องอยู่ที่เก้าทั้ง 2 ข้างอย่างสมดุล เก้าทั้ง 2 ข้างห่างกัน 6 นิ้ว ข้อเข่าตรงตลอดการดึงไม่มีการกระดูก ผู้เข้าร่วมวิจัยจะต้องไม่เอนลำตัวไปด้านหลังโดยใช้สันเก้าในช่วงสุดท้ายของการดึง หลังต้องดึงตรงอยู่ตลอด เพื่อบังกันความคลาดเคลื่อนการทำกราฟทดสอบ 2 - 3 ครั้งแล้วนำค่าที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย มีหน่วยเป็นปอนด์หรือกิโลกรัม

Graves และคณะในปี 1989⁽³³⁾ ได้ศึกษาถึงผลของการวัดความแข็งแรงใน การฝึก Isometric Lumbar Extension Strength ทำการทดสอบ maximum voluntary isometric torque ของกล้ามเนื้อหลังที่มุม lumbar flexion 72, 60, 48, 36, 24, 12 และ 0 องศา โดยใช้เครื่อง MedX (Ocala,Florida) lumbar extension machine

Smidt และคณะในปี 1987⁽²⁹⁾ ได้ศึกษาความสมเหตุสมผลของการวัดความแข็งแรง กล้ามเนื้อ trunk- extension ในท่านอนคว่ำ ซึ่งเป็นท่าที่ดัดแปลงมาจากวิธีการวัดกำลังกล้ามเนื้อหลังของ Kendall F.P. และคณะ เมื่อปี 1983 โดยแบ่งเป็นระดับต่างๆ เรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้

ระดับที่ 1 = นอนคว่ำมือทั้ง 2 ประสาณไว้ที่ท้ายทอย ทำ Complete spine extension ได้
ระดับที่ 2 = นอนคว่ำมือทั้ง 2 ประสาณไว้ที่ขังหลัง ทำ Complete spine extension ได้
ระดับที่ 3 = นอนคว่ำมือทั้ง 2 ประสาณไว้ที่ขังหลัง ทำ Complete spine extension ได้เพียงบางส่วนโดย ลิ้นปี่พันจากพื้นเดียง

ระดับที่ 4 = ไม่สามารถทำในระดับที่ 1 – 3 ได้เปรียบเทียบการวัดกำลังโดยวิธี trunk extension ในท่านอนคว่ำ กับเครื่อง Isokinetic (Kin Com) พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในแต่ละระดับ และไม่เหมาะสมในการบ่งชี้ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ

Moffroid และคณะในปี 1992⁽³⁴⁾ ได้ศึกษาถึงการวัดความทนทานของกล้ามเนื้อหลัง โดยใช้ Modified Sorensen test ให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยนอนคว่ำบนเตียง แขนทั้ง 2 วางแนบลำตัว ใช้เบาระองดึงแต่กระดูกเชิงกรานถึงปลายเท้าให้สูงขึ้นมา 20.3 เซนติเมตร ใช้สายรัดดึงบริเวณสะโพก ข้อเข่าและข้อเท้า และติด EMG

จากนั้นให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยเกร็งหลังยกลำตัวให้อยู่ท่ากับระดับกระดูกเชิงกราน ทำค้างไว้ให้นานที่สุดเท่าที่ทำได้ จับเวลาไว้ จากนั้น ผู้เข้าร่วมวิจัยจะได้ home- program exercise ซึ่งมี 5 ระดับเรียงจากง่ายไปยาก โดยก่อนได้รับโปรแกรมจะทำการทดสอบก่อนว่าผู้เข้าร่วมวิจัยอยู่ในระดับใด และให้ออกกำลังกายในท่าที่ยกขึ้นอีก 1 ระดับ ในการทดสอบแต่ละระดับจะต้องทำค้างไว้ 10 วินาที พัก 3 วินาที 25 ครั้ง ถ้าสามารถทำได้ครบ 25 ครั้งตามที่

กำหนดจึงจะผ่านในระดับนั้นๆ และทำการทดสอบในระดับที่ยกขึ้นอีกต่อไป ทำที่ใช้ทดสอบ ระดับของกล้ามเนื้อหลัง เรียงตามลำดับดังนี้

ระดับที่ 1 = นอนคว่ำใช้หมอนรองบริเวณท้องและหน้าแข้ง แขนเหยียดแนบลำตัว ผู้เข้าร่วม วิจัยแย่ หลังขึ้นให้ลื้นปีพันพืน

ระดับที่ 2 = นอนคว่ำใช้หมอนรองบริเวณท้องและหน้าแข้ง มือทั้งสอง ประสานไว้ที่ท้ายทอย ผู้เข้าร่วมวิจัยแย่ หลังขึ้นให้ลื้นปีพันพืน

ระดับที่ 3 = นอนคว่ำใช้หมอนรองบริเวณท้องและหน้าแข้ง แขนทั้งสอง เหยียดไปข้างหน้า ผู้เข้าร่วมวิจัยแย่ หลังขึ้นให้ลื้นปีพันพืน

ระดับที่ 4 = นอนคว่ำใช้หมอนรองบริเวณท้องและหน้าแข้ง แขนข้างขวาเหยียดไปข้างหน้า ขา ซ้ายเหยียด เข่าเหยียดสะโพก ผู้เข้าร่วมวิจัยแย่ หลังขึ้นให้ลื้นปีพันพืน

ระดับที่ 5 = นอนคว่ำใช้หมอนรองบริเวณท้องและหน้าแข้ง แขนทั้ง 2 ข้าง งอศอก 90 องศา และ แขนกางออก 90 องศา ขาทั้ง 2 เหยียดเข่าเหยียดสะโพก ผู้เข้าร่วมวิจัยแย่ หลังขึ้นให้ลื้นปี และต้นขาพันพืนเมื่อสิ้นสุดการวิจัยพบว่า มีการเพิ่มขึ้นของ isometric endurance ของ trunk extension ในกลุ่มที่ได้ home-program exercise เป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์

Magnusson และคณะในปี 1995⁽³⁵⁾ ทำการวัดกำลังกล้ามเนื้อหลังโดยใช้ Piezoelectric crystal ต่อกันไปและเชื่อมกับวงจรคอมพิวเตอร์ ให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยนอนคว่ำบนเตียงที่เจาะรู ใช้สายรัดตรึงบริเวณ ข้อเท้า ข้อเข่า และ axilla โดยสายรัดที่รัดบริเวณ axilla นี้จะต่อกันไปที่ ผ่านรูเจียงขึ้นมา ผู้เข้าร่วมวิจัยประสานมือทั้งสองข้างไว้ที่ท้ายทอยออกแรงเต็มที่ ยกด้วย ขึ้นค้างไว้ 3 - 5 วินาที กลุ่มผู้เข้าร่วมวิจัยเป็นนักกีฬาว่ายน้ำทีมชาติสหรัฐอเมริกาชาย 13 คน หญิง 11 คน วัดระยะทางจากสายรัดที่ระดับ Axilla ถึงระดับกระดูกสันหลังส่วนเอวันที่ 5 (L5) และนำมาคำนวณ torque

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้เข้าร่วมการวิจัย

1. หญิงไทย อายุ 18-22 ปี จำนวน 30 คน
2. ไม่มีภาวะกระดูกสันหลังคดหรือได้รับการผ่าตัดกระดูกสันหลังมาก่อน
3. ไม่มีภาวะการหดสั้นของกล้ามเนื้อ hip flexor ของขาทั้ง 2 ข้างเมื่อทดสอบด้วย Thomas test
4. เมื่อทดสอบความดึงของกล้ามเนื้อ Hamstring muscle ด้วย active knee extension test (AKE test) ต้องมีองศาการเหยียดเข่าได้อยู่ในช่วง ≤ 30 องศาของขาทั้ง 2 ข้าง
5. ไม่มีอาการปวดหลังก่อนเข้าร่วมการวิจัยอย่างน้อย 6 เดือน
6. ไม่เป็นนักกีฬาหรือเป็นผู้ที่ออกกำลังกล้ามเนื้อท้องเป็นประจำ
7. ระหว่างการเข้าร่วมการวิจัยต้องไม่ออกกำลังกายกล้ามเนื้อสาตัวนอกเหนือจากโปรแกรมการฝึกที่ได้รับ
8. ปฏิบัติตามโปรแกรมการฝึกความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องที่ได้รับ

อุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย ดังภาพประกอบที่ 3.1-3.2

1. เครื่องวิเคราะห์การเคลื่อนไหว Peak Motus ประกอบด้วย

- 1.1 กล้องวีดีทัศน์ความถี่ในการบันทึกภาพ 50frame/second พร้อมขาตั้ง กล้องจำนวน 2 กล้อง
- 1.2 โปรแกรมคอมพิวเตอร์ Peak Motus สำหรับคำนวณค่ามุมของขาของข้อต่อ ส่วนต่างๆ ของร่างกาย
- 1.3 เครื่องคอมพิวเตอร์ พร้อมจอภาพ 1 ชุด
- 1.4 Calibration frame 1 ชุด สำหรับ Calibrate ระบบ
- 1.5 เครื่องบันทึกเทปวีดีทัศน์ 2 เครื่อง
- 1.6 เครื่องหมายทรงกลมสะท้อนแสงจำนวน 4 ลูก (เส้นผ่าศูนย์กลาง 1 เซนติเมตร 3 ลูก , 2 เซนติเมตร 1 ลูก) ใช้สำหรับติดบนร่างกายเพื่อแทนตำแหน่งของกระดูกสันหลังและกระดูกเชิงกราน

2. Sphygmomanometer

3. เดียง

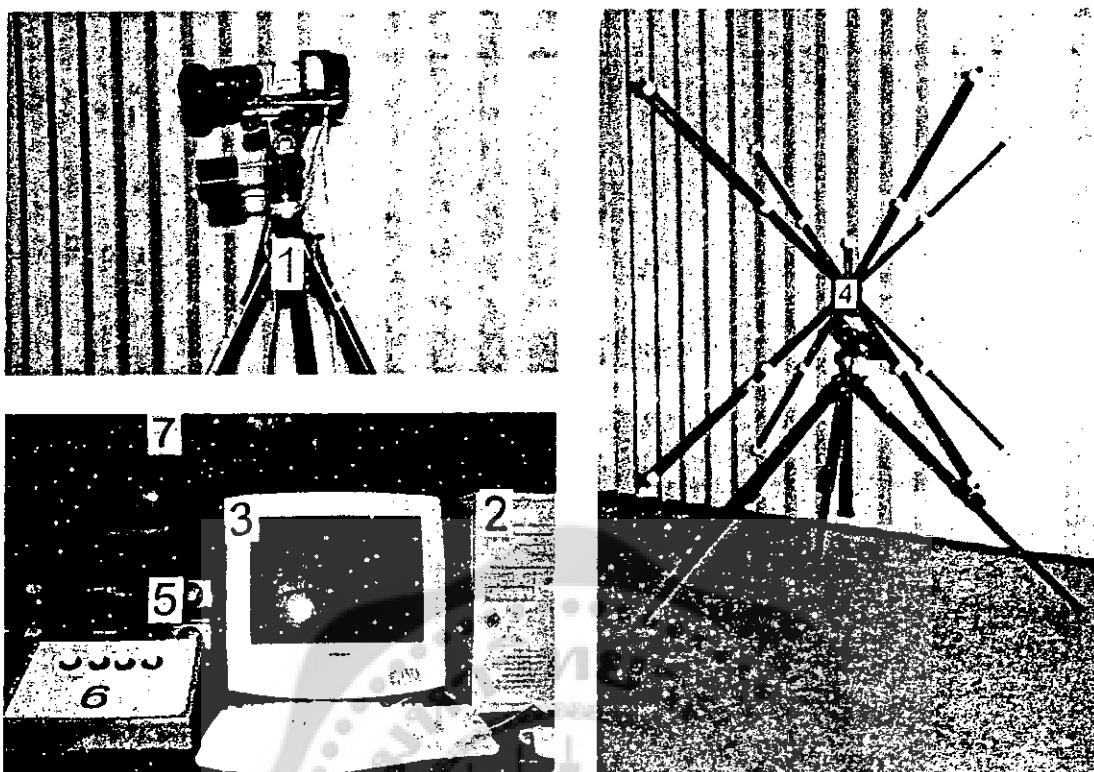
4. เทปการชนิดไม่ระคายเคืองต่อผิวหนัง สำหรับดัดเครื่องหมายบนร่างกาย
5. goniometer
6. แบบเทปบันทึกภาพวิดีทัศน์
7. เสาแกนจากที่ประดิษฐ์เพื่อใช้ประกอบในการวัดระดับความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้อง
8. เครื่องซั่งน้ำหนัก
9. back leg lift dynamometer
- 10.นาฬิกาจับเวลา

ขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัย

1. วัดองศาความโคงของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอวและความเอียงของกระดูกเชิงกราน ของผู้เข้าร่วมการวิจัยในท่ายืนตรงตามสมรรถภาพด้วยเครื่องวิเคราะห์การเคลื่อนไหว Peak Motus
2. วัดระดับความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องของผู้เข้าร่วมการวิจัยโดยใช้ developed abdominal muscle test ในแบบของ Gilleard และคณะในปี 1994
3. ให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยแต่ละคนฝึกเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องตามโปรแกรมการฝึกสำหรับระดับความแข็งแรงของกล้ามเนื้อที่วัดได้ เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์
4. วัดองศาความโคงของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอว และความเอียงของกระดูกเชิงกราน รวมทั้งวัดระดับความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องของผู้เข้าร่วมการวิจัยแต่ละคนก่อนการฝึก (สัปดาห์ที่ 0) และหลังทำการฝึกทุก 2 สัปดาห์ (สัปดาห์ที่ 2, 4, 6 และ 8 ตามลำดับ) เพื่อกับข้อมูลและเพื่อปรับเปลี่ยนโปรแกรมการฝึกออกกำลังกายเพื่อเพิ่มความแข็งแรงกล้ามเนื้อท้อง ตามระดับความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องที่เปลี่ยนไปในผู้เข้าร่วมการวิจัยแต่ละคน

วิธีวัดองศาความโคงของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอวและความเอียงของกระดูกเชิงกราน

1. ให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยสามเสือเปิดเอวและเปิดด้านหลัง
2. ให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยยืนตรงตามสมรรถภาพตามองตรงไปข้างหน้าในระดับสายตา และวัดดู proximity เท่าตามตำแหน่งที่ยืนไว้บนกระดาษ
3. ผู้วิจัยคลำหาตำแหน่งปุ่มกระดูก spinous process ของกระดูกสันหลังระดับอกที่ 12 (T12), กระดูกสันหลังระดับเอวที่ 3 (L3), กระดูกก้นกบที่ 1 (S1) และ anterior superior iliac spine (ASIS) ด้านซ้ายของกระดูกเชิงกราน และที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยยืนในท่าดังข้อ 2

ภาพประกอบที่ 3.1 แสดงอุปกรณ์ของเครื่องวิเคราะห์การเคลื่อนไหว

Peak Motus ประกอบด้วย

หมายเลข 1 กล้องวีดีทัศน์ ความถี่ในการบันทึกภาพ 50

frame/second

หมายเลข 2 โปรแกรมคอมพิวเตอร์ Peak Motus สำหรับคำนวณค่า

มุมของขาของข้อต่อส่วนต่างๆ ของร่างกาย

หมายเลข 3 เครื่องคอมพิวเตอร์ พร้อมจอภาพ 1 ชุด

หมายเลข 4 Calibration frame 1 ชุด สำหรับ calibrate ระบบ

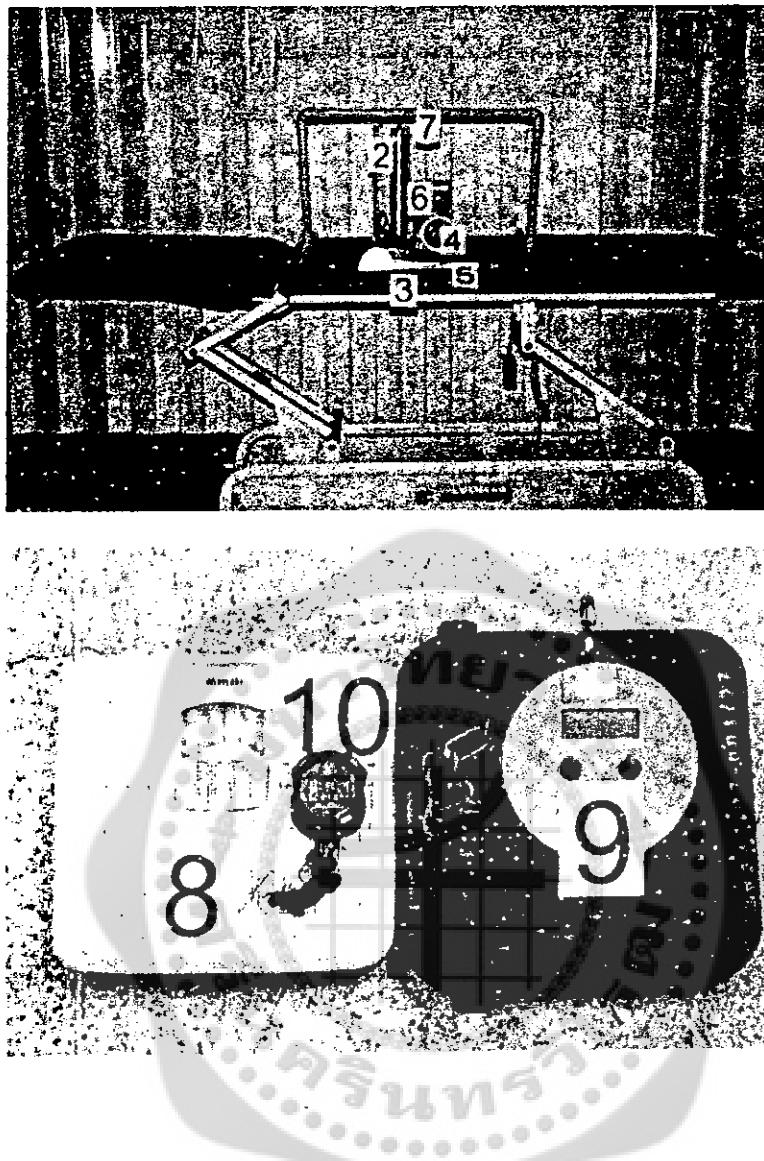
หมายเลข 5 เครื่องบันทึกเทปวีดีทัศน์ 2 เครื่อง

หมายเลข 6 เครื่องหมายทรงกลมสะท้อนแสงจำนวน 4 ลูกใช้สำหรับ

ติดบนร่างกายเพื่อแผนตำแหน่งของกระดูกสันหลังและ

กระดูกเชิงกราน

หมายเลข 7 จอโทรทัศน์

- ภาพประกอบที่ 3.2 แสดงอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย
- หมายเลข 2 Sphygmomanometer
  - หมายเลข 3 เดียง
  - หมายเลข 4 เทปการวัดน้ำหนักตัวผู้คน สำหรับดิน
เครื่องหมายบนร่างกาย
  - หมายเลข 5 goniometer
  - หมายเลข 6 แคนบันทึกภาพวิดีทัศน์
  - หมายเลข 7 เสาแกนจากที่ประดิษฐ์เพื่อใช้ประกอบในการวัด
ระดับความแข็งของกล้ามเนื้อ
  - หมายเลข 8 เครื่องชั่งน้ำหนัก
  - หมายเลข 9 back leg lift dynamometer
  - หมายเลข 10 นาฬิกาจับเวลา

4. ผู้วิจัยติดเครื่องหมายทรงกลมลงบนตำแหน่งปุ่มกระดูก T12, L3, S1 และ ASIS ที่ผู้วิจัยคลำพบ ดังภาพประกอบที่ 3.3
5. ผู้วิจัยจัดกล้องวีดีทัศน์ทั้ง 2 กล้อง ให้แต่ละกล้องบันทึกภาพโดยเห็นเครื่องหมายสะท้อนแสง ทั้งหมด 4 ลูก ดังภาพประกอบที่ 3.4 (ในการวิจัยครั้งนี้ก็ล้องดังทางด้านซ้ายของผู้ถูกบันทึก ห่างจากผู้ถูกบันทึกประมาณ 3 เมตร และกล้องทั้ง 2 ดัวตั้งทำมุมกันประมาณ 20 องศา)
6. ทำการบันทึกภาพวีดีทัศน์ขณะผู้เข้าร่วมการวิจัยยืนตามสบายบนรอยเท้าที่วัดไว้ตามข้อ 1 จำนวน 2 ครั้ง นานครั้งละ 1 นาที ดังภาพประกอบที่ 3.4
7. ก่อนบันทึกภาพผู้เข้าร่วมการวิจัยจะทำการบันทึกภาพของ calibration frame ก่อนทุกครั้ง ดังภาพประกอบที่ 3.5 เพื่อ calibrate ระบบ และหลังจากการทำ calibrate และจะไม่มีการเคลื่อนย้ายกล้องอีก
8. นำข้อมูลภาพวีดีทัศน์ที่ได้ป้อนเข้าสู่คอมพิวเตอร์ เพื่อคำนวณค่ามุกความโคงของแนวกระดูก สันหลังส่วนเอว และมุกความเอียงของกระดูกเชิงกราน โดยมุมที่ศึกษาดังแสดงในภาพประกอบที่ 3.6
9. ค่าเฉลี่ยของค่ามุกที่ได้จากการบันทึกภาพทั้ง 2 ครั้ง เป็นด้วนแทนของค่ามุกความโคงของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอว และความเอียงของกระดูกเชิงกราน

การวัดความแข็งแรงของกล้ามเนื้อหลังโดยใช้ Back - leg lift dynamometer

1. ผู้เข้าร่วมวิจัยยืนบนฐานของเครื่อง เท้าทั้งสองข้างแน่นกัน
2. ผู้เข้าร่วมวิจัยยืนศีรษะดังตรง หลังตรงทิ้งแขนให้ห้อยดึงบริเวณต้นขา ผู้วิจัยจัดให้ท่อน สำหรับดึงอยู่บริเวณปลายนิ้ว พร้อมกับต่อโซ้กับเครื่อง
3. ผู้เข้าร่วมวิจัยโน้มตัวมาทางด้านหน้าเล็กน้อย และก้าวท่อนสำหรับดึงในลักษณะมือข้างหนึ่ง กำมือในท่าคร่ำ ส่วนมืออีกข้างกำในท่าหมายมือ
4. ผู้เข้าร่วมวิจัยดึงหลังขึ้น พร้อมกับดึงท่อนสำหรับดึงดังภาพประกอบที่ 3.7

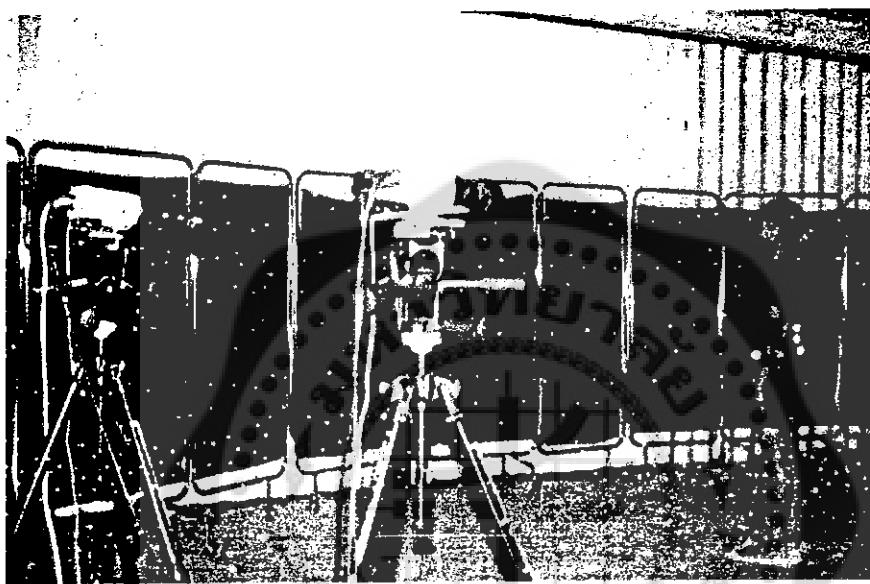
วิธีการวัด Thomas test ดังภาพประกอบที่ 3.8

1. ให้ผู้เข้าร่วมวิจัยนอนหงายให้ขาท่อนล่างทั้งสองข้าง ห้อยขาลงทางปลายเดียงปรับระดับ
2. ถ้าต้องการทดสอบด้านใดให้ผู้วิจัยจับขาด้านตรงข้ามของข้อเข่าและข้อสะโพกให้เต็มช่วงการเคลื่อนไหว
3. ผู้วิจัยสังเกตขาข้างที่ต้องการทดสอบว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร มีการหลับสันของกล้ามเนื้อในการอข้อสะโพกหรือไม่

ภาพประกอบที่ 3.3 แสดงการติดตั้งเครื่องหมายทรงกลมลงบนตำแหน่งกระดูก

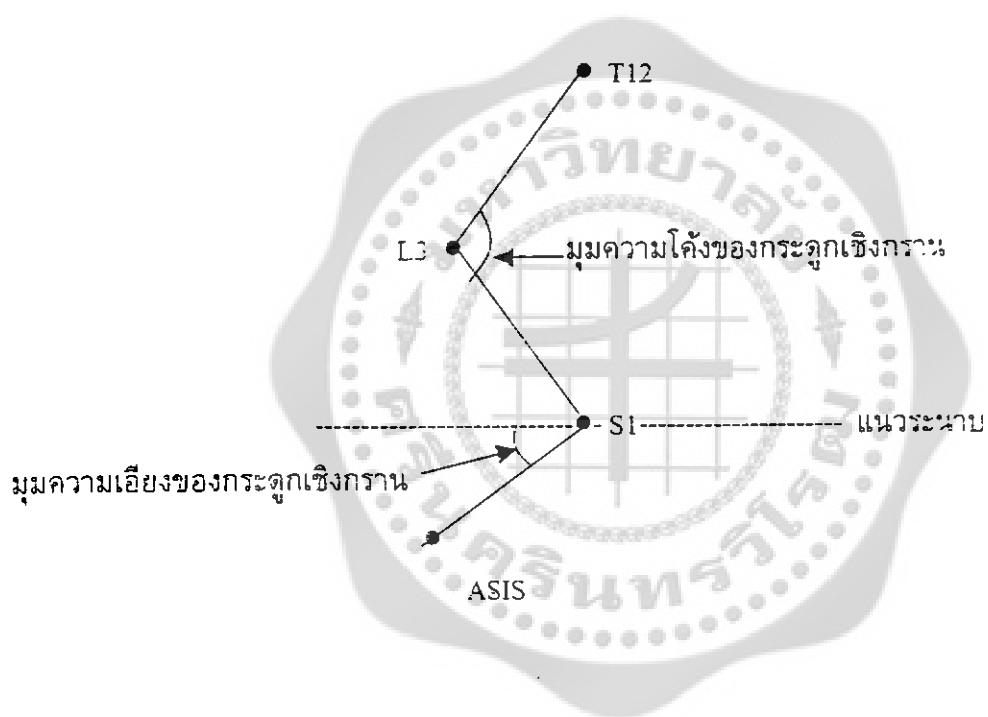
T12, L3, S1 และ ASIS

ภาพประกอบที่ 3.4 แสดงตัวແໜ່ງການຈັດຕັ້ງກລັອງໃນການ
ນັ້ນທີ່ກາພເກີບຂໍ້ມູນລຸ້ມື້ເຂົ້າຮ່ວມກາຣິຈັຍ

ภาพประกอบที่ 3.5 แสดงการบันทึกภาพของ Calibration frame

ภาพประกอบที่ 3.6 แสดงมุมที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ภาพประกอบที่ 3.7 แสดงทำในการวัดกำลังกล้ามเนื้อหลัง
โดยใช้ back leg lift dynamometer

ภาพประกอบที่ 3.8 แสดงวิธีการวัด Thomas's test

วิธีการวัด Active knee extension test (AKE test)

1. ผู้วิจัยทำเครื่องหมายที่ข้อต่อสะโพก lateral epicondyle ด้านซ้ายด้านนอกของขาข้างที่ต้องการทดสอบ
2. ผู้เข้าร่วมวิจัยนอนหงายลงบนเตียง ให้ขาที่ต้องการทดสอบอยู่บนพื้น ให้จุดหมุนอยู่ที่ lateral epicondyle แขนของ goniometer ที่ซึ่งไปทางข้อต่อสะโพกเป็นแกนอถูปั๊บ (stationary arm) แขนของ goniometer ที่ซึ่งไปตามด้านนอกเป็นแกนหมุน (movable arm)
3. วัดมุมที่ได้ลับออกจาก 180 ศูนย์มุมที่ต้องการดังภาพประกอบที่ 3.9

การวัดระดับความแข็งแรงของกล้ามเนื้อห้อง

ในการวัดระดับความแข็งแรงของกล้ามเนื้อห้องต้องหาค่า baseline ก่อน เพื่อเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาระดับของกำลังกล้ามเนื้อห้องโดยใช้ Sphygmomanometer เป็นเครื่องทดสอบ

การหาค่า baseline

1. ให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยนอนหงาย
2. ผู้ทำการวิจัยคลำหาข้อบนของกระดูกเชิงกราน (iliac crest)
3. เติมลมเข้าไปในถุงลมของเครื่องวัดความดัน (sphygmomanometer) 10 mmHg แล้วนำไปปะไว้โดยให้ขอนล่างของถุงลมอยู่บริเวณข้อนบนของกระดูกเชิงกรานของผู้เข้าร่วมวิจัย
4. ให้ผู้เข้าร่วมวิจัยงอข้อสะโพก 90 องศา ใช้มือช่วยประคองด้านข้างดังภาพประกอบที่ 3.10
5. ปรับความดันภายในถุงลมให้อยู่ที่ 10 mmHg
6. ให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยออกแรงเกร็งกล้ามเนื้อห้องกัดหลังลงบนถุงลม จนระดับprotoเริ่มคงที่ จับเวลา 10 วินาที แล้วบันทึกค่าความดันที่กดได้เป็น baseline ค่า baseline ที่ยอมรับได้จะอยู่ในช่วง $\text{baseline} \pm 10 \text{ mmHg}$ เมื่อทำการทดสอบกำลังกล้ามเนื้อในแต่ละระดับต้องสามารถถกถุงลมให้อยู่ในช่วงที่ยอมรับได้เป็นเวลา 10 วินาที จึงสามารถผ่านในระดับนั้นได้

ภาพประกอบที่ 3.9 แสดงวิธีการวัด Active knee extension test (AKE)

ภาพประกอบที่ 3.10 แสดงทำในการหาค่า baseline ของ
การวัดความแข็งแรงของกลั้มเนื้อห้อง

ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้อง ระดับที่ 1

1. ให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยนอนหงาย
2. เดิมลมเข้าไปในถุงลม 10 mmHg วางถุงลมที่ตำแหน่งเดิมกับการหาค่า baseline
3. ให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยงอเข้าซ้าย 90 องศา เท้าวางราบกับพื้น ขากว่าเหยียดออกให้สันเท้าวางบนกล่องสูงประมาณ 2 นิ้ว
4. ปรับความดันภายในถุงลมให้อยู่ที่ 10 mmHg
5. ให้ผู้เข้าร่วมวิจัยเกร็งกล้ามเนื้อกดหลังบนถุงลม พร้อมกับยกขาข้างที่เหยียดออกให้สันเท้าโลยสัมผัสกล่อง ดังภาพประกอบที่ 3.11 โดยให้พยายามเกร็งกล้ามเนื้อท้อง กดถุงลมให้ระดับป্রอทของเครื่องวัดความดันอยู่ในช่วงที่ยอมรับได้ เป็นเวลา 10 วินาที ถ้าสามารถปฏิบัติได้ถือว่าผ่านการทดสอบระดับที่ 1 หากปฏิบัติไม่ได้ (ไม่ผ่าน) ให้จัดว่ามีความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องอยู่ระดับที่ 0

ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้อง ระดับที่ 2

1. ให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่สามารถผ่านการทดสอบในระดับที่ 1 แล้วนอนหงาย
2. เดิมลมเข้าไปในถุงลม 10 mmHg วางถุงลมที่ตำแหน่งเดิม
3. ให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยงอข้อสะโพก 90 องศา มือทั้ง 2 ข้างประคองดันขาไว้ขากว่าเหยียดออกสันเท้าวางบนกล่องสูงประมาณ 2 นิ้ว
4. ปรับความดันภายในถุงลมให้อยู่ที่ 10 mmHg
5. ให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยเกร็งกล้ามเนื้อท้องกดหลังบนถุงลม พร้อมกับยกขาข้างที่เหยียดออกให้สันเท้าโลยสัมผัสกล่อง ดังภาพประกอบที่ 3.12 โดยพยายามให้ระดับป্রอท อยู่ในช่วงที่ยอมรับได้เป็นเวลา 10 วินาที ถ้าสามารถปฏิบัติได้ถือว่าผ่านการทดสอบระดับที่ 2

ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้อง ระดับที่ 3

1. ให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่สามารถผ่านการทดสอบในระดับที่ 2 แล้วนอนหงาย
2. เดิมลมเข้าไปในถุงลม 10 mmHg วางถุงลมที่ตำแหน่งเดิม
3. ให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยงอข้อสะโพกซ้าย 90 องศา โดยไม่ใช้มือประคองดันขา ขากว่าเหยียดออกสันเท้าวางบนกล่องสูงประมาณ 2 นิ้ว
4. ปรับความดันภายในถุงลมให้อยู่ที่ 10 mmHg
5. ให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยเกร็งกล้ามเนื้อท้อง กดหลังลงบนถุงลมพร้อมกับยกขาข้างที่เหยียดออกให้สันเท้าโลยสัมผัสกล่อง ดังภาพประกอบที่ 3.13 โดยพยายามให้

ภาพประกอบที่ 3.11 แสดงท่าวัดระดับความแข็งแรงของ
กล้ามเนื้อท้องระดับที่ 1

ภาพประกอบที่ 3.12 แสดงท่าວัดระดับความแข็งแรงของ
กล้ามเนื้อห้องระดับที่ 2

ภาพประกอบที่ 3.13 แสดงท่าวดระดับความแข็งแรงของ
กล้ามเนื้อห้องระดับที่ 3

ระดับprotoxy ในช่วงที่ยอมรับได้เป็นเวลา 10 วินาที ถ้าสามารถปฏิบัติได้ถือว่า ผ่าน การทดสอบระดับที่ 3

ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อห้อง ระดับที่ 4

1. ให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่สามารถผ่านการทดสอบในระดับที่ 3 แล้วอน匈าย
2. เดิมลมเข้าไปในถุงลม 10 mmHg วางถุงลมที่จำแห่งเดิม
3. ให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยขอสูดอากาศและข้อเข่าทั้ง 2 ข้าง โดยไม่ใช้มือประคองดันขา เหยียดขาทั้ง 2 ข้างออกซ้ายสันเท้าวางบนกล่องสูงประมาณ 2 นิ้วปรับความดัน ภายในถุงลมให้อยู่ที่ 10 mmHg
4. ให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยขอสูดอากาศและข้อเข่าทั้ง 2 ข้าง ไม่มีมือ ประคองดันขาเหยียด ขาทั้ง 2 ข้างออกซ้ายให้สันเท้าลอย สมมติสกอลองดังภาพประกอบที่ 3.14 พร้อมกับ เกร็งกล้ามเนื้อห้องกดหลังบนถุงลม โดยพยายามให้ระดับprotoxy ในช่วง ที่ยอมรับได้เป็นเวลา 10 วินาที ถ้าสามารถทำได้ถือว่าผ่านการทดสอบระดับที่ 4

หมายเหตุ : ผู้เข้าร่วมการวิจัยปฏิบัติไม่ได้ หมายถึง ผู้เข้าร่วมการวิจัยไม่สามารถยกสันเท้าขึ้น จากพื้นและรักษาระดับความสูงของสันเท้าไว้ที่ระดับ 2 นิ้ว จากพื้นเดียงและ/หรือไม่สามารถ เกร็งกล้ามเนื้อห้องเพื่อกดถุงลมให้รักษาระดับความดันไว้ในช่วงที่ยอมรับได้เป็นเวลา 10 วินาที และในการวัดแต่ละระดับ จะมีช่วงพักนานจนผู้เข้าร่วมวิจัยหายล้าจึงวัดในระดับที่สูงขึ้น

โปรแกรมการฝึกเพื่อเพิ่มความแข็งแรงกล้ามเนื้อห้อง

ผู้วิจัยจะสอนและให้โปรแกรมการฝึกเพื่อเพิ่มความแข็งแรงกล้ามเนื้อห้องแก่ผู้เข้าร่วม วิจัยแต่ละคน โดยโปรแกรมที่ให้ฝึกจะขึ้นกับระดับความแข็งแรงของกล้ามเนื้อห้องของผู้เข้าร่วม วิจัยแต่ละคนที่วัดได้ก่อนเข้าสู่โปรแกรม และปรับเปลี่ยนโปรแกรมการฝึกให้ยากขึ้นทุก 2 สัปดาห์ หากตรวจพบว่าผู้เข้าร่วมวิจัยคนนั้นมีระดับความแข็งแรงของกล้ามเนื้อห้องสูงขึ้นภาย หลังเข้าร่วมโปรแกรมการฝึกแล้ว ซึ่งโปรแกรมการฝึกออกกำลังกล้ามเนื้อห้องสำหรับความแข็ง แรงของกล้ามเนื้อแต่ละระดับ มีดังนี้

ภาพประกอบที่ 3.14 แสดงทำวัดระดับความแข็งแรงของ
กลัมเนื้อท้องระดับที่ 4

1. โปรแกรมการออกกำลังกล้ามเนื้อท้องสำหรับผู้ที่มีความแข็งแรงกล้ามเนื้อท้องต่ำกว่าระดับ 1 (ระดับ 0) :

ให้ผู้เข้าร่วมวิจัยเริ่มจากท่านอนหนาย งอเข่าซ้าย 90 องศา เท้าวางราบกับพื้น ขาขวาเหยียดออกว่างสันเท้าบนnakelungที่มีความสูงประมาณ 2 นิ้ว จากนั้นเกร็งกล้ามเนื้อท้องกดหลังติดพื้น พร้อมกับยกขาขึ้นให้สันเท้าสัมผัสกับกล่อง (โดยไม่ทิ้งน้ำหนักลงบนกล่อง) พยายามรักษาระดับของขาไว้ เกร็งค้างไว้ 10 วินาที ปฏิบัติการฝึกวันละ 3 ชุด ชุดละ 10 ครั้ง 3 วันต่อสัปดาห์ ในการออกกำลัง 10 ครั้งต่อชุดให้ทำสลับขาซ้ายและขาขวาอย่างละ 5 ครั้ง ดังภาพประกอบที่ 3.15

2. โปรแกรมการออกกำลังกล้ามเนื้อท้องสำหรับผู้มีความแข็งแรงกล้ามเนื้อท้องอยู่ในระดับ 1 :

ให้ผู้เข้าร่วมการวิจัย เริ่มจากท่านอนหนายงอข้อสะโพกซ้าย 90 องศา ใช้มือทั้ง 2 ข้างประคองต้นขาซ้ายไว้ส่วนขาขวาเหยียดออกว่างสันเท้าบนnakelungที่มีความสูงประมาณ 2 นิ้ว จากนั้นเกร็งกล้ามเนื้อท้องกดหลังติดพื้นพร้อมกับยกขาขึ้นให้สันเท้าสัมผัสกับกล่อง (โดยไม่ทิ้งน้ำหนักลงบนกล่อง) พยายามรักษาระดับของขาไว้ เกร็งค้างไว้ 10 วินาที ปฏิบัติการฝึกวันละ 3 ชุด ชุดละ 10 ครั้ง 3 วันต่อสัปดาห์ ในการออกกำลัง 10 ครั้งต่อชุดให้ทำสลับขาซ้ายและขาขวาอย่างละ 5 ครั้ง ดังภาพประกอบที่ 3.16

3. โปรแกรมการออกกำลังกล้ามเนื้อท้องสำหรับผู้ที่มีความแข็งแรงกล้ามเนื้อท้องอยู่ในระดับ 2 :

ให้ผู้เข้าร่วมการวิจัย เริ่มจากท่านอนหนายงอข้อสะโพกซ้าย 90 องศา ไม่ต้องใช้มือช่วยประคองต้นขา ส่วนขาขวาเหยียดออกว่างสันเท้าบนnakelungที่มีความสูงประมาณ 2 นิ้ว จากนั้นเกร็งกล้ามเนื้อท้องกดหลังติดพื้นพร้อมกับยกขาข้างที่เหยียดขึ้นให้สันเท้าสัมผัสกับกล่อง (โดยไม่ทิ้งน้ำหนักลงบนกล่อง) พยายามรักษาระดับของขาไว้ เกร็งค้างไว้ 10 วินาที ปฏิบัติการฝึกวันละ 3 ชุด ชุดละ 10 ครั้ง 3 วันต่อสัปดาห์ ในการออกกำลัง 10 ครั้งต่อชุดให้ทำสลับขาซ้ายและขาขวาอย่างละ 5 ครั้ง ดังภาพประกอบที่ 3.17

4. โปรแกรมการออกกำลังกล้ามเนื้อท้องสำหรับผู้ที่มีความแข็งแรงกล้ามเนื้อท้องอยู่ในระดับ 3 :

ให้ผู้เข้าร่วมการวิจัย เริ่มจากท่านอนหนายงอข้อสะโพกและข้อเข่าทั้ง 2 ข้าง 90 องศา จากนั้นค่อยๆเหยียดขาทั้ง 2 ข้างออกให้สันเท้าสัมผัสกับกล่องที่มีความสูงประมาณ 2 นิ้ว พร้อมกับเกร็งกล้ามเนื้อท้องกดหลังติดพื้นพร้อมกับยกขาข้างที่เหยียดขึ้นให้สันเท้าสัมผัสกับกล่อง (โดยไม่ทิ้งน้ำหนักลงบนกล่อง) พยายามรักษาระดับของขาไว้ เกร็งค้างไว้ 10 วินาที ปฏิบัติการฝึกวันละ 3 ชุด ชุดละ 10 ครั้ง 3 วันต่อสัปดาห์ ดังภาพประกอบที่ 3.18

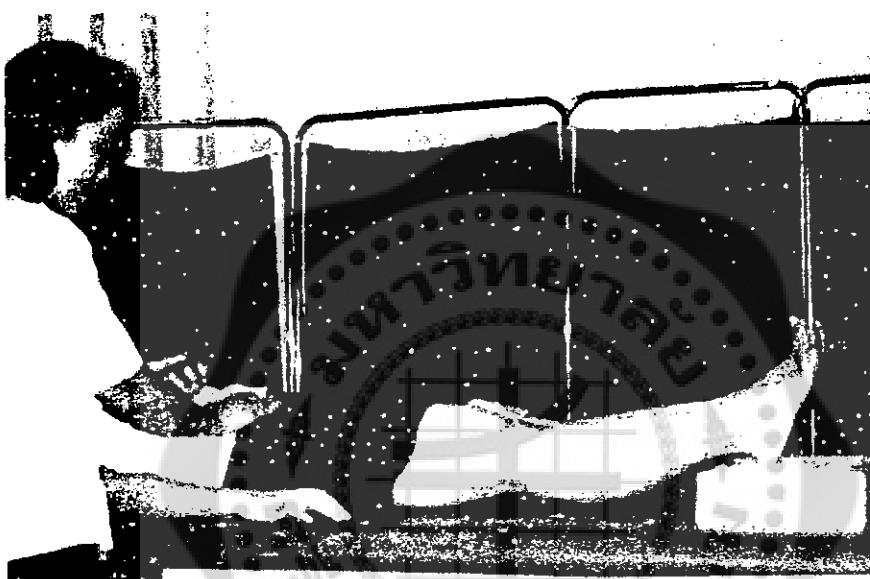
ภาพประกอบที่ 3.15 แสดงทำออกกำลังกายกล้ามเนื้อท้อง
สำหรับผู้ที่มีกำลังกล้ามเนื้อท้องอยู่ในระดับที่ 0

ภาพประกอบที่ 3.16 แสดงการทำออกกำลังกายกล้ามเนื้อห้อง
สำหรับผู้ที่มีกำลังกล้ามเนื้อห้องอยู่ในระดับที่ 1

ภาพประกอบที่ 3.17 แสดงการทำอุปกรณ์กล้องเนื้อห้อง
สำหรับผู้ที่มีกำลังกล้ามเนื้อห้องอยู่ในระดับที่ 2

ภาพประกอบที่ 3.18 แสดงทำอุอกกำลังกายกล้ามเนื้อท้อง
สำหรับผู้ที่มีกำลังกล้ามเนื้อท้องอยู่ในระดับที่ 3

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

1. ทดสอบการกระจายของค่ามุ่งความโถงของแนวกราดูกสันหลังส่วนเอวและมุ่งความเอียงของกราดูกเชิงกรานด้วย Kolmogorove – Smirnov test
2. เปรียบเทียบองศาความโถงของแนวกราดูกสันหลังส่วนเอว และองศาความเอียงของกราดูกเชิงกรานระหว่างผู้ที่มีระดับความแข็งแรงของกล้ามเนื้อที่แตกต่างกัน ด้วย One way ANOVA หากข้อมูลมีการกระจายปกติและมี Homogeneity of variance
3. เปรียบเทียบความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้อง ความโถงของกราดูกสันหลังส่วนเอว ความเอียงของกราดูกเชิงกราน ระหว่างก่อนและหลังการฝึกเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้อง ในสัปดาห์ที่ 0, 2, 4, 6 และ 8 ตามลำดับ โดยใช้ Paired T – test หากข้อมูลมีการกระจายปกติ และถ้าข้อมูลมีการกระจายไม่เป็นปกติ จะทดสอบโดย Wilcoxon matched paired signed Rank test

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษา มีผู้เข้าร่วมวิจัยทั้งหมด 30 คน เป็นเพศหญิงทั้งหมดได้รับโปรแกรมออกกำลังกายกล้ามเนื้อท้องเป็นเวลา 8 สัปดาห์ ซึ่งมีคุณลักษณะของผู้เข้าร่วมวิจัยครั้งนี้ มีค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอายุ, น้ำหนัก, ส่วนสูง และدرชนีมวลสารดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอายุ, น้ำหนัก, ส่วนสูง และdrugชนีมวลสารของผู้เข้าร่วมวิจัย

คุณลักษณะ	ค่าเฉลี่ย ± ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ช่วง
อายุ (ปี)	19.10 ± 0.87	18-22
น้ำหนัก (kg)	50.32 ± 3.92	44-58
ส่วนสูง (cm)	161.83 ± 4.88	155-159
drugชนีมวลสาร	19.40 ± 1.20	18.04-22.10

ผลการเปรียบเทียบของความโถงของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอวระหว่างผู้ที่มีความแข็งแรงของกล้ามเนื้อห้องท้องที่แตกต่างกัน ทุก 2 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 8 สัปดาห์ พบร่วมกับไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 แสดงการเปรียบเทียบของความโถงของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอวระหว่างผู้ที่มีระดับความแข็งแรงของกล้ามเนื้อห้องท้องที่แตกต่างกันในทุก 2 สัปดาห์รวมทั้งสิ้น 8 สัปดาห์

สัปดาห์ที่	ระดับที่ ⁺	ค่าเฉลี่ย ± ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (องศา)	P – value [#]
0	0	156.04 ± 6.41	0.693
	1	157.08 ± 4.64	
	2	159.65 ± 8.78	
	3	159.53 ± 0.00	
	4	-	
2	0	153.44 ± 9.34	0.285
	1	159.55 ± 6.78	
	2	155.49 ± 7.30	
	3	161.82 ± 3.21	
	4	-	
4	0	157.53 ± 6.79	0.807
	1	155.90 ± 5.61	
	2	154.25 ± 6.69	
	3	156.63 ± 8.51	
	4	-	
6	0	155.04 ± 6.91	0.749
	1	159.50 ± 0.07	
	2	155.03 ± 6.13	
	3	157.14 ± 6.55	
	4	-	
8	0	154.05 ± 6.51	0.493
	1	161.02 ± 2.93	
	2	159.61 ± 3.94	
	3	155.39 ± 7.02	
	4	158.55 ± 8.47	

หมายเหตุ

⁺ทดสอบด้วย ONE WAY ANOVA

[#] ระดับความแข็งแรงของกล้ามเนื้อห้องท้องที่วัดโดยวิธี Developed Abdominal muscle test

ผลการเปรียบเทียบของความอ่อนแรงของกระดูกเชิงกรานระหว่างผู้ที่มีระดับของความแข็งแรงของกล้ามเนื้อหน้าท้องที่แตกต่างกันในทุก 2 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 8 สัปดาห์ พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 แสดงการเปรียบเทียบของความอ่อนแรงของกระดูกเชิงกรานระหว่างผู้ที่มีความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องที่แตกต่างกันทุก 2 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 8 สัปดาห์

สัปดาห์ที่	ระดับที่ +	ค่าเฉลี่ย ± ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (องศา)	P – Value #
0	0	9.71 ± 3.60	0.131
	1	10.23 ± 2.47	
	2	9.32 ± 3.13	
	3	17.37 ± 0.00	
	4	-	
2	0	13.40 ± 1.46	0.151
	1	11.01 ± 4.25	
	2	8.92 ± 2.93	
	3	10.67 ± 3.27	
	4	-	
4	0	13.07 ± 3.20	0.857
	1	12.16 ± 4.82	
	2	13.89 ± 4.43	
	3	11.94 ± 6.47	
	4	-	
6	0	12.36 ± 5.75	0.850
	1	12.32 ± 2.33	
	2	13.83 ± 1.64	
	3	13.25 ± 3.36	
	4	-	
8	0	15.25 ± 1.13	0.370
	1	10.20 ± 2.56	
	2	12.02 ± 2.99	
	3	13.78 ± 3.68	
	4	14.91 ± 3.00	

หมายเหตุ

+ ทดสอบด้วย ONE WAY ANOVA

ระดับความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องที่วัดโดยวิธี Developed Abdominal muscle test

ผลการเปรียบเทียบกำลังกล้ามเนื้อท้องระหว่างสัปดาห์ที่ 0 กับ 2, 0 กับ 4, 0 กับ 6, 0 กับ 6, 0 กับ 8, 2 กับ 4, 2 กับ 6, 2 กับ 8, 6 กับ 8 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $P = 0.000, 0.000, 0.000, 0.000, 0.016, 0.017, 0.001, 0.0421$ ตามลำดับส่วนระหว่าง สัปดาห์ที่ 4 กับ 6, 4 กับ 8 ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 แสดงผลการเปรียบเทียบเทียบความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องระหว่างสัปดาห์ที่ 0, 2, 4, 6 และ 8 ภายหลังการฝึกออกกำลังกายเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้อง

สัปดาห์ที่	ค่าเฉลี่ย $\pm$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(องศา)	P – Value [#]
0	60.93 ± 43.69	0.000**
2	89.40 ± 50.09	
0	60.93 ± 43.69	0.000**
4	104.60 ± 56.00	
0	60.93 ± 43.69	0.000**
6	105.97 ± 37.87	
0	60.93 ± 43.69	0.000**
8	117.73 ± 54.30	
2	89.40 ± 50.09	0.016**
4	104.60 ± 56.00	
2	89.40 ± 50.09	0.017**
6	105.97 ± 37.87	
2	89.40 ± 50.09	0.001**
8	117.73 ± 54.30	
4	104.60 ± 56.00	0.851
6	105.97 ± 37.87	
4	104.60 ± 56.00	0.082
8	117.73 ± 54.30	
6	105.97 ± 37.87	0.042*
8	117.73 ± 54.30	

หมายเหตุ # ทดสอบด้วย Paired Samples t –test

* มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < 0.01$

** มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < 0.05$

ผลการเปรียบเทียบของความโถงของแนวกรดคุกสันหลังส่วนเอวระหว่างสัปดาห์ที่ 0, 2, 4, 6 และ 8 ภายหลังการฝึกออกกำลังกายเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้อง พบว่า ระหว่างสัปดาห์ที่ 0 กับ 2, 0 กับ 4, 0 กับ 6, 0 กับ 8, 2 กับ 4, 2 กับ 6, 2 กับ 8, 4 กับ 6, 4 กับ 8, 6 กับ 8 ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 แสดงการเปรียบเทียบของความโถงของแนวกรดคุกสันหลังส่วนเอวภายหลังการฝึกออกกำลังกายเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้อง

สัปดาห์ที่	ค่าเฉลี่ย $\pm$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(องศา)	P – value [#]
0	157.38 $\pm$ 6.30	0.946
2	157.33 $\pm$ 7.44	
0	157.38 $\pm$ 6.30	0.189
4	156.12 $\pm$ 6.49	
0	157.38 $\pm$ 6.30	0.233
6	156.38 $\pm$ 6.09	
0	157.38 $\pm$ 6.30	0.786
8	157.12 $\pm$ 6.35	
2	157.33 $\pm$ 7.44	0.205
4	156.12 $\pm$ 6.49	
2	157.33 $\pm$ 7.44	0.222
6	156.38 $\pm$ 6.09	
2	157.33 $\pm$ 7.44	0.829
8	157.12 $\pm$ 6.35	
4	156.12 $\pm$ 6.49	0.696
6	156.38 $\pm$ 6.09	
4	156.12 $\pm$ 6.49	0.122
8	157.12 $\pm$ 6.35	
6	156.38 $\pm$ 6.09	0.290
8	157.12 $\pm$ 6.35	

หมายเหตุ [#] ทดสอบด้วย Paired Sample t-test

ผลการเปรียบเทียบของความเอียงของกระดูกเชิงกรานระหว่างสัปดาห์ที่ 0, 2, 4, 6 และ 8 ภายหลังการฝึกออกกำลังกายเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อหัวงับ พบว่าระหว่าง สัปดาห์ที่ 0 กับ 4, 0 กับ 6, 0 กับ 8, 2 กับ 4, 2 กับ 6, 2 กับ 8 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติ $P = 0.001, 0.000, 0.000, 0.028, 0.001, 0.002$ ตามลำดับส่วนสัปดาห์ที่ 0 กับ 2, 4 กับ 6, 4 กับ 8 และ 6 กับ 8 ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 แสดงผลการเปรียบเทียบของความเอียงของกระดูกเชิงกรานระหว่างสัปดาห์ที่ 0, 2, 4, 6, 8 ภายหลังการฝึกออกกำลังเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อหน้าหัวงับ

สัปดาห์ที่	ค่าเฉลี่ย $\pm$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (องศา)	P – Value [#]
0	10.06 $\pm$ 3.26	0.455
2	10.70 $\pm$ 3.64	
0	10.06 $\pm$ 3.26	0.001 **
4	12.80 $\pm$ 4.43	
0	10.06 $\pm$ 3.26	0.000 **
6	13.34 $\pm$ 2.82	
0	10.06 $\pm$ 3.26	0.000 **
8	13.26 $\pm$ 3.34	
2	10.70 $\pm$ 3.64	0.028 **
4	12.80 $\pm$ 4.43	
2	10.70 $\pm$ 3.64	0.001 **
6	13.34 $\pm$ 2.82	
2	10.70 $\pm$ 3.64	0.002 **
8	13.26 $\pm$ 3.34	
4	12.80 $\pm$ 4.43	0.428
6	12.80 $\pm$ 4.43	
4	12.80 $\pm$ 4.43	0.521
8	13.26 $\pm$ 3.34	
6	12.80 $\pm$ 4.43	0.904
8	13.26 $\pm$ 3.34	

หมายเหตุ [#] ทดสอบด้วย Paired Sample t – test

** มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < 0.01$

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่า

1. กลุ่มผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีระดับความแข็งแรงของกล้ามเนื้อห้องที่แตกต่างกันทั้งก่อนและภายหลังการฝึกมีองค์ความโถงของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอวและความอึดของกระดูกเชิงกรานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. โปรแกรมการฝึกเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อห้องของการวิจัยนี้ มีผลช่วยเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อห้องได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตั้งแต่สัปดาห์ที่ 2 ภายหลังการฝึก แต่ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อห้องในสัปดาห์ที่ 6 และ 8 ไม่มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเปรียบเทียบกับการฝึกไปแล้ว 4 สัปดาห์
3. ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อห้องที่เพิ่มขึ้น ภายหลังการฝึกไปแล้วในสัปดาห์ที่ 2, 4, 6, และ 8 นั้นไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงองค์ความโถงของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอว
4. ความอึดของกระดูกเชิงกรานไม่มีการเปลี่ยนแปลงในสัปดาห์ที่ 2 ภายหลังการฝึกเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการฝึก แต่พบว่ากระดูกเชิงกรานมีความอึดเพิ่มขึ้น หลังการฝึกเพื่อเพิ่มกำลังกล้ามเนื้อห้องในสัปดาห์ที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และไม่พบการเปลี่ยนแปลงองค์ความอึดของกระดูกเชิงกรานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเปรียบเทียบระหว่างภายหลังการฝึกไปแล้ว 4, 6 และ 8 สัปดาห์

อภิปรายผล

การเปรียบเทียบองค์ความโถงของกระดูกสันหลังส่วนเอวและองค์ความอึดของกระดูกเชิงกรานระหว่างผู้ที่มีความแข็งแรงของกล้ามเนื้อห้องที่แตกต่างกันจากการวิจัยครั้งนี้พบว่าระหว่างกลุ่มผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีระดับความแข็งแรงของกล้ามเนื้อห้องที่แตกต่างกันจากการวิจัยครั้งนี้ ไม่มีความแตกต่างกันขององค์ความโถงของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอวและองค์ความอึดของกระดูกเชิงกรานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งก่อนและหลังการฝึกออกกำลังกายเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อห้อง ซึ่งอาจแสดงให้เห็นได้ว่าหญิงไทยปกติในช่วงอายุ 18-22 ปี จะมีองค์ความโถงของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอวและความอึดของกระดูกเชิงกรานที่ใกล้เคียงกันถึงแม้ว่าจะมีระดับความแข็งแรงของกล้ามเนื้อห้องที่แตกต่างกันโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 157.38

± 6.30 องศา และ 10.06 ± 3.26 องศาตามลำดับ ซึ่งค่าเฉลี่ยองศาสตร์ความโถงของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอวของการวิจัยครั้งนี้มีค่าแตกต่างจากการศึกษาของ Yodas และคณะในปี 1996 พบร่วมองศาสตร์ความโถงของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอวมีค่า 37.50 ± 11 องศา และยังแตกต่างจากการศึกษาของ Jackson และคณะในปี 2000 ซึ่งพบว่าค่าความโถงของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอวเท่ากับ -61 ± 15.9 องศา ส่วนค่าองศาสตร์ความเอียงของกระดูกเชิงกรานของการวิจัยในครั้งนี้มีค่าความแตกต่างจากการศึกษาของ Yodas และ คณะในปี 1996 พบร่วมค่าความเอียงของกระดูกเชิงกรานมีค่า 13.80 ± 4.50 องศา และยังแตกต่างจากการศึกษาของ Jackson และ คณะในปี 2000 ซึ่งมีค่าความเอียงของกระดูกเชิงกรานเท่ากับ -14 ± 5 องศาทั้งนี้เนื่องจากความแตกต่างของการวัด ช่วงอายุ สัดส่วนของร่างกาย

การเปรียบเทียบความแข็งแรงของกล้ามเนื้อห้องด้วยค่า baseline ระหว่างก่อนและหลังการฝึกเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อห้องทุก 2 สัปดาห์ (สัปดาห์ที่ 2, 4, 6, 8) จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างก่อนการฝึกและหลังการฝึกทุก 2 สัปดาห์ ($p=0.001$) แสดงว่าโปรแกรมการฝึกออกกำลังกายเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อห้องของวิจัยนี้สามารถเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อห้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถเพิ่มความแข็งแรงได้ดังแต่ 2 สัปดาห์ภายหลังการฝึกซึ่งระดับความแข็งแรงที่สูงขึ้นจากการฝึกเพื่อเพิ่มความแข็งแรงอาจเกิดจากผลการเรียนรู้ในการดึงหน่วยยนต์มาใช้มากขึ้น (motor unit recruitment) และผลการเปลี่ยนแปลงทางขนาดและจำนวนเส้นใยกล้ามเนื้อที่ได้รับการฝึก

อย่างไรก็ตามการวิจัยนี้ไม่พบร่วมความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของความแข็งแรงของกล้ามเนื้อห้องระหว่างภายนอกการฝึกเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อห้องไปแล้วในสัปดาห์ที่ 4, 6 และ 8 แสดงว่าตั้งแต่สัปดาห์ที่ 4 เป็นต้นไป ผลการฝึกค่อนข้างคงที่หรือเพิ่มขึ้นน้อยมาก ตั้งนั้นสำหรับการศึกษารั้งต่อไปที่เกี่ยวข้องกับการฝึกเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อห้องอาจใช้ระยะเวลาในการฝึกเพียง 4 สัปดาห์ก็สามารถได้ผลการฝึกใกล้เคียงกับ 6 และ 8 สัปดาห์ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยที่ผ่านมาของ ซอเออร์ ในปี 1971 ศึกษาผลของวิธีการฝึกซ้อมที่มีผลต่อความแม่นยำในการยิงนาสเกตบอลทำการฝึกด้วยน้ำหนักเป็นเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน เมื่อสิ้นสุด 4 สัปดาห์พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงโน่นเรื่องของความแข็งแรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับ นิคิม บุญสุวรรณ ในปี 1984 ทำการศึกษาเรื่องผลการฝึกด้วยน้ำหนักที่มีผลต่อความแม่นยำในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอลมีกลุ่มที่ทำการฝึกยิงประตูควบคู่กับการฝึกด้วยน้ำหนักเป็นเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน เมื่อสิ้นสุดสัปดาห์ที่ 4 พบร่วมมีการพัฒนาด้านความแข็งแรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การเปรียบเทียบของความโถงของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอวและความเอียงของกระดูกเชิงกรานระหว่างก่อนและหลังฝึกทุก 2 สัปดาห์ (สัปดาห์ที่ 2, 4, 6 และ 8) จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าความโถงของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอวทั้งก่อนและหลังการฝึกเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องไปแล้ว 2, 4, 6 และ 8 สัปดาห์ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิตินั้นคือความโถงของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอวไม่มีการเปลี่ยนแปลงไปภายหลังการฝึก ถึงแม้จะพบว่าภายในหลังการฝึกนั้นผู้เข้าร่วมการวิจัยมีความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ทั้งนี้อาจเนื่องจากโปรแกรมการฝึกเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องของการวิจัยนี้เป็นการฝึกในลักษณะอยู่นิ่ง (isometric หรือ static exercise) ไม่มีการเคลื่อนไหวของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอว ดังนั้นโปรแกรมการฝึกความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องในการวิจัยนี้จึงเหมาะสมสำหรับการฝึกเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องสำหรับคนปกติและผู้ที่มีอาการปวดหลังที่ต้องการเพิ่มความมั่นคง (stability) ของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอว เนื่องจากความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องที่เพิ่มขึ้น จะช่วยเพิ่มความดันภายในช่องท้อง (intraabdominal pressure) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการช่วยพยุงแนวกระดูกสันหลังให้มั่นคงและช่วยกระจายแรงกดที่กระทำต่อนแนวกระดูกสันหลังในขณะที่มีการรับน้ำหนักได้ โดยเฉพาะขณะที่ยกของหนัก

ส่วนการศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงของความเอียงของกระดูกเชิงกรานก่อนและหลังการฝึกพบว่า ความเอียงของกระดูกเชิงกรานภายในหลังการฝึกในสัปดาห์ที่ 2 ไม่แตกต่างจากก่อนการฝึก แต่เริ่มพบว่าความเอียงของกระดูกเชิงกรานเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = 0.001$) ภายในหลังการฝึกเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องไปแล้ว 4 สัปดาห์และไม่มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ความเอียงของกระดูกเชิงกรานที่เพิ่มขึ้นจากก่อนการฝึกเฉลี่ยประมาณ 2-3 องศาเท่านั้น ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางคลินิก

จากสมมุติฐานลักษณะทางกายวิภาคศาสตร์ของกล้ามเนื้อหน้าท้อง ถ้าความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องเพิ่มขึ้น ความเอียงของกระดูกเชิงกรานควรมีค่าน้อยลง แต่การศึกษาวิจัยนี้ขัดแย้งกับสมมุติฐานดังกล่าว ทั้งนี้อาจเนื่องจากโปรแกรมการฝึกเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องในการวิจัยเป็นแบบ isometric exercise ซึ่งจะมีการกดดัวของกล้ามเนื้อหลังแบบ isometric ร่วมด้วยในขณะที่มีการกดดัวของกล้ามเนื้อท้อง เพื่อเป็น cocontraction รอบข้อต่อกระดูกสันหลังส่วนเอวและกระดูกเชิงกราน ส่งผลให้มีการเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อหลังร่วมด้วย ทั้งนี้อาจยืนยันได้จากการวิจัยครั้งนี้ที่พบว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยมีความแข็งแรงของกล้ามเนื้อหลังเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติภายหลังการฝึก(วัดด้วยback-leg dynamometer) ซึ่งความแข็งแรงของกล้ามเนื้อหลังที่เพิ่มขึ้นนี้อาจมีผลต่อความเอียงของกระดูกเชิงกรานร่วมด้วยนอกเหนือจากความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้อง

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้โปรแกรมการฝึกเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องที่ใช้นั้นเป็นการออกกำลังกายเพื่อยู่นิ่งของแนวกระดูกสันหลัง หรือเป็นการหดตัวแบบความยาวคงที่ (static หรือ isometric exercise) อาจทำให้มีผลต่อความโถงของแนวกระดูกสันหลัง ส่วนเอวและความเอียงของกระดูกเชิงกราน จึงนาทีจะศึกษาต่อไปถึงผลของการออกกำลังกายเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องแบบมีการเคลื่อนไหวของแนวกระดูกสันหลัง (dynamic or isotonic exercise) ว่ามีผลต่อแนวความโถงของกระดูกสันหลังส่วนเอวและความเอียงของกระดูกเชิงกรานอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

1. Youdas JW, Garrett TR, Harmsen S, Suman VJ, Carey JR. Lumbar lordosis and pelvic inclination of asymptomatic adults . Phys Ther. 1996;76:1066-1081.
2. Walker ML et al . Relationships between lumbar lordosis , pelvic tilt, and abdominal muscle performance. Phys Ther. 1987;67:512-516.
3. Twomey L, Taylor JR .The lumbar spine structure,function,age change and physiotherapy . Australian Physiotherapy . 1994;40:19-30.
4. Gelb DE et al . An analysis of sagittal alignment in 100 asymptomatic middle and older ages volunteer . Spine . 1995; 20: 1351-1358.
5. Fernand R, Fox DE. Evaluation of lumbar lordosis a prospective and retrospective study . Spine . 1995; 10: 766-803.
6. Opila KA, Wagner SS, Schiowitz S, Cheu J. Postural alignment in barefoot and high heeled stance. Spine. 1988;13:542-547.
7. รุ่งทิวา วัจฉลระชีติ. การศึกษาส่วนโครงสร้างกระดูกสันหลังระดับอกและเอวในท่ายืน ท่านั่งตรงและท่านั่งสบายในชายและหญิงไทยอายุ18-24 ปีโดยวิธีการถ่ายภาพ. สารการกายภาพบำบัด . 1995;17:5-16.
8. Pearcy M: Three dimensional X-ray analysis of normal movement in the lumbar spine Spine . 1984; 96: 294-297.
9. Twomey L, Taylor JR eds. Physical therapy for the low back. Clinic in physical therapy. New York, Churchill Livingston, 1986.
10. Jull G, Jand V: Muscle and motor control in low back pain. New York. 1987.
11. Norris CM. Spinal stabilization. Physiotherapy. 1997; 81: 127-145.
12. Sinaki M, Burgstrahl EJ. Correlation of back extensor strength with thoracic kyphosis and lumbar lordosis in estrogen – deficient woman. Am J Phys Med Reh. 1996; 75: 370-4.
13. Gajdosik RL et al. Influence of hamstring length on the standing position and flexion range of motion of the pelvic angle, lumbar angle. JOSPT. 1994;20:213-219.
14. Magee DJ. Orthoprdic physical assessment. 2 nd ed. Philadelphia: W.B. Saunders Company , 1992: 352 , 468 , 590-602.
15. Krivickas LS, Feinberg JH. : Lower extremity injury in College Athletes: Relationship between ligamentous laxity and lower extremity muscle tighness. Arch Phys Med Rehabil. 1996; 77: 1139-1143.
16. Day JW, et al. Effect of pelvic tilt on standing posture. Phys Ther. 1984; 64: 510-516.
17. รุ่งทิวา วัจฉลระชีติ ผลของอายุ เพศ บรรณนีหนัก ความสูงต่อกระดูกสันหลังในท่ายืน

วารสารกายภาพบำบัด 2541; 20: 31-41

18. Lovell FW, et al. Reliability of clinical measurement of lumbar lordosis taken with flexible ruler. Phys Ther. 1989;69:96-102.
19. Walsh M, Breen AL. Reliability and validity of the Metrecom skeletal analysis system in the assessment of sagittal plane lumbar angle. Clinical Biomechanics. 1995; 10:222-223.
20. Bernhardt M, et al. Segmental analysis of the sagittal plane alignment of the normal thoracic and lumbar spines and thoracolumbar junction. Spine. 1989;14:717-21.
21. Fernard HF, Huberdeau RM, Dubow HI. Lumbar intervertebral disc degeneration.J Bone Joint Surg . 1972; 54A: 492-509.
22. Bendix T, Sorensen SS, Kausen K. Lumbar curve, trunk muscles and line of gravity with different heel height . Spine. 1984;9:223-227.
23. Hart DL, Rose SJ. Reliability of a noninvasive method for measuring the lumbar curve.JOSPT. 1986;8:180-184.
24. Chinkulprasert C. Effects of high heeled. Shoes on posture during standing and walking 1997.
25. Snow RE, Williams KR. High-heeled shoes: their effect on center of mass position, posture, three – dimensional kinematic, rearfoot motion, and ground reaction forces. Arch Phys Med Rehabil . 1994; 75: 568-576.
26. Smidt GL, et al . Comparision of clinical and objective methods of assessing trunk muscle strength. An experimental approach. Accepted for publication . 1982: 12(10);1020-1024.
27. Kendall HO. Trunk muscle strength test and exercise. Muscle testing and evaluation.4 th ed . United state of America . 1993; 140-163.
28. Kendall FP, Mccreacy EK. Muscle testing and function . 4 th ed . United state of America . William and Wilkins . 1994; 154-155.
29. Smidt GL, et al . Comparision of clinical and objective methods of assessing trunk muscle strength . An experimental approach . Accepted for publication . 1987: 12(10);1020-1024.
30. Gilleard WL, Brown MM. An electromyographic validation of an abdominal muscle test . Arch Phys Med Rehabil . 1994; 75: 1002-1007.
31. Hggin M, Adler K, Cash M, Daugherty J, Mitrami G .Effect of practice on the ability to perform lumber stabilization exercise. J Orthop Sports Phys . 1999; 10(9): 546-555.
32. นพพร ยอดกล้า และคณะ . ผลของการออกกำลังกายเพื่อเพิ่มความแข็งแรงกล้ามเนื้อท้อง ต่อการเปลี่ยนแปลงความโถงกระดูกสันหลังส่วนเอวในหญิงไทย อายุ 18-22 ปี. โครงการพิเศษมหาวิทยาลัยศรีนครินทร์ 2541 สาขากายภาพบำบัด คณะสหเวชศาสตร์

33. Graves JE, et al . Effect of training frequency and specificity on isometric lumbar extension strength . Am J Sports Med . 1990; 15(6): 504-509.
34. Moffroid MT, et al . Endurance training of trunk extensor muscle . Phys Ther . 1993; 73(1): 3-10.
35. Magnusson SP, et al . Strength profile and performance in master 's level swimmer. Am J Sports Med . 1995; 23(5): 626-631.

การศึกษาหัวเรื่อง

1. การทดสอบความนำ้เชื้อถือของการกำหนดตำแหน่งการติดเครื่องหมายที่ spinous process ของกระดูกสันหลังระดับอกที่ 12 (T12) , กระดูกสันหลังระดับเอวที่ 3 (L3) , กระดูกก้นกบที่ 1 (S1) และปุ่มกระดูก anterior superior iliac spine (ASIS) ของกระดูกเชิงกราน เพื่อใช้ในการวัด หมุนความโค้งของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอว และความเอียงของกระดูกเชิงกราน โดยผู้วัดคนเดียว กัน

วิธีการ

ทำการกำหนดตำแหน่งและติดเครื่องหมายที่ T12 , L3 , S1 และ ASIS ในนิสิตหญิง อายุ ระหว่าง 18-22 ปี จำนวน 5 คน

โดยมีขั้นตอนในการทดสอบความนำ้เชื้อถือดังนี้

1. ให้อาสาสมัครยืนบนกระดาษขาวในท่าตามสบาย มองตรงไปข้างหน้าในระดับ สายตาผู้ทำการวิจัยหารอยเท้าอาสาสมัครไว้โดยค่าแทนงรอยเท้าจะนำไปใช้ ในการ ให้อาสาสมัครยืนเพื่อกำหนดตำแหน่ง T12 , L3 , S1 และ ASIS ใน การทำเข็มรังที่สอง
2. ผู้ทำการวิจัยคลำหาปุ่มกระดูก spinous process ของ T12 , L3 , S1 และ ASIS ข้างซ้าย ขณะอาสาสมัครยืนตรง ตามสบายบนตำแหน่งรอยเท้าที่คาดไว้ในข้อ 1 ติดเครื่องหมายสะท้อนแสงในตำแหน่งปุ่มกระดูก T12 , L3 , S1 และ ASIS ที่ค่ำพบ
3. ถ่ายภาพวีดีทัศน์ของอาสาสมัครแต่ละคนไว้ด้วยกล้อง 2 ตัว เพื่อนำไปคำนวณ หาตำแหน่ง coordinate x,y,z ของเครื่องหมายทั้ง 4 ตำแหน่ง และคำนวณมุม ความโค้งของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอวรวมทั้งความเอียงของกระดูกเชิงกราน ด้วยเครื่องวิเคราะห์การเคลื่อนไหว Peak motus ®
4. หลังจากถ่ายภาพวีดีทัศน์แล้วจะนำเครื่องหมายสะท้อนแสงที่ติดไว้ออกทั้งหมด
5. ทำการกำหนดตำแหน่งของปุ่มกระดูก T12 , L3 , S1 และ ASIS ข้างซ้าย ของอาสาสมัครแต่ละคนเข้ารังที่ 2 ตามขั้นตอนข้อ 1-4 อีกครั้ง
6. ดำเนินการกำหนดตำแหน่งและติดเครื่องหมายในอาสาสมัครแต่ละคนทำโดย การสูบหั้ง 2 ครั้ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

- ทำการทดสอบการกระจายของข้อมูล ค่าตำแหน่ง coordinate x,y,z ของเครื่องหมายที่ปุ่มกระดูก T12 , L3 , S1 และ ASIS ที่ละตำแหน่งและที่ละ coordinate และทดสอบการกระจายของข้อมูล ค่ามุกความโถงของแนวกระดูกสันหลังระดับเอว รวมทั้งข้อมูลค่าความเอียงของกระดูกเชิงกราน ด้วย Kolmogorov – Smirnov Test พนว่ามีการกระจายปกติ
- ทดสอบความแตกต่างของตำแหน่ง coordinate x,y,z ของเครื่องหมายที่ปุ่มกระดูก T12 , L3 , S1 และ ASIS และมุกความโถงของแนวกระดูกสันหลัง รวมทั้งมุกความเอียงของกระดูกเชิงกรานระหว่างข้อมูลที่ได้จากการกำหนดเครื่องหมายครั้งที่ 1 กับครั้งที่ 2 ด้วย Paired -T test ที่ระดับความน่าเชื่อถือ 95%

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

- ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของค่า coordinate x,y,z ของตำแหน่ง T12 , L3 , S1 และ ASIS ระหว่างการกำหนดตำแหน่งและติดเครื่องหมายครั้งที่ 1 กับครั้งที่ 2 ดังแสดงในตาราง 1 ก
- ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของค่ามุกความโถงของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอว และความเอียงของกระดูกเชิงกรานที่ค่าน้ำหนักจากการกำหนดและติดเครื่องหมายระหว่างครั้งที่ 1 กับครั้งที่ 2 ดังแสดงในตาราง 2 ก

ตาราง 1ก แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของตำแหน่ง coordinate x,y,z ของตำแหน่งเครื่องหมาย T12 , L3 , S1 และ ASIS จากการกำหนดตำแหน่งและติดเครื่องหมายระหว่างครั้งที่ 1 กับครั้งที่ 2 โดยผู้วิจัยคนเดียวกัน

		ค่าตำแหน่ง coordinate ของเครื่องหมายที่กำหนด		ค่า p-value #
ตำแหน่งเครื่องหมาย ของ T12	การกำหนดครั้งที่ 1 (X $\pm$ SD)	การกำหนดครั้งที่ 2 (X $\pm$ SD)		
X	0.334 $\pm$ 0.021	0.333 $\pm$ 0.020	0.737	
Y	0.024 $\pm$ 0.027	0.224 $\pm$ 0.027	0.897	
Z	0.192 $\pm$ 0.013	0.190 $\pm$ 0.007	0.823	
ตำแหน่งเครื่องหมายของ L3				
X	0.277 $\pm$ 0.134	0.330 $\pm$ 0.022	0.385	
Y	0.191 $\pm$ 0.029	0.191 $\pm$ 0.030	0.872	
Z	0.196 $\pm$ 0.015	0.195 $\pm$ 0.005	0.887	
ตำแหน่งเครื่องหมายของ S1				
X	0.334 $\pm$ 0.021	0.333 $\pm$ 0.093	0.381	
Y	0.153 $\pm$ 0.024	0.157 $\pm$ 0.030	0.501	
Z	0.186 $\pm$ 0.014	0.187 $\pm$ 0.007	0.780	
ตำแหน่งเครื่องหมายของ ASIS				
X	0.230 $\pm$ 0.026	0.245 $\pm$ 0.039	0.502	
Y	0.114 $\pm$ 0.032	0.118 $\pm$ 0.032	0.776	
Z	0.353 $\pm$ 0.016	0.375 $\pm$ 0.072	0.495	

หมายเหตุ

ค่า p-value ที่ได้จากการทดสอบด้วย Paired-T test

T12 = ปุ่มกระดูก spinous process ของกระดูกสันหลังระดับอกที่ 12

L3 = ปุ่มกระดูก spinous process ของกระดูกสันหลังระดับเอวที่ 3

S1 = ปุ่มกระดูกก้นกบที่ 1

ASIS = ปุ่มกระดูก anterior superior iliac spine ของกระดูกเชิงกราน

ตาราง 2ก แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่ามุกความโค้งของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอวและค่ามุกความเอียงของกระดูกเชิงกรานที่ได้จากการกำหนดตำแหน่งและติดเครื่องหมาย T12 , L3 , S1 และ ASIS ระหว่างครั้งที่ 1 กับครั้งที่ 2

มุก	ค่ามุกที่ได้จากการกำหนด ตำแหน่งเครื่องหมาย T12, L3, S1 และ ASIS		P-value [#]
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	
	X ± SD (องศา)	X ± SD (องศา)	
L- lordosis	153.592 ± 8.087	154.834 ± 8.127	0.233
P-inclination	11.144 ± 4.096	10.910 ± 6.043	0.921

หมายเหตุ # ค่า P-value ที่ได้จากการทดสอบด้วย Paired T-test

- L – lordosis = มุกความโค้งของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอว
- P – inclination = มุกความเอียงของกระดูกเชิงกราน
- T12 = ปุ่มกระดูก spinous process ของกระดูกสันหลังระดับอุกที่ 12
- L3 = ปุ่มกระดูก spinous process ของกระดูกสันหลังระดับเอวที่ 3
- S1 = ปุ่มกระดูกของกระดูกก้นกบที่ 1
- ASIS = ปุ่มกระดูก anterior superior iliac spine ของกระดูกเชิงกราน

ตาราง 3ก แสดงข้อมูลดิบของค่า coordinate x,y,z ของตำแหน่งของปุ่มกระดูก T12 , L3 , S1 และ ASIS ที่ได้จากการกำหนดตำแหน่งและติดเครื่องหมายในครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2

คุณ ที่	ครั้งที่ กำหนด ตำแหน่ง	ค่า coordinate x,y,z ของเครื่องหมายที่ปุ่มกระดูก											
		T12			L3			S1			ASIS		
		X	Y	Z	X	Y	Z	X	Y	Z	X	Y	Z
1	1	0.310	0.260	0.179	0.038	0.231	0.182	0.315	0.191	0.168	0.214	0.151	0.334
	2	0.313	0.268	0.190	0.310	0.239	0.194	0.311	0.203	0.178	0.217	0.148	0.348
2	1	0.334	0.193	0.178	0.331	0.160	0.181	0.336	0.131	0.177	0.220	0.091	0.346
	2	0.342	0.198	0.196	0.341	0.167	0.193	0.348	0.138	0.192	0.231	0.100	0.351
3	1	0.324	0.215	0.200	0.319	0.189	0.204	0.323	0.153	0.199	0.209	0.127	0.365
	2	0.321	0.219	0.194	0.316	0.192	0.203	0.136	0.154	0.193	0.300	0.152	0.503
4	1	0.366	0.209	0.201	0.364	0.168	0.196	0.369	0.132	0.185	0.274	0.073	0.344
	2	0.364	0.205	0.194	0.363	0.163	0.192	0.370	0.124	0.182	0.270	0.076	0.340
5	1	0.338	0.245	0.203	0.330	0.206	0.216	0.328	0.157	0.200	0.233	0.129	0.374
	2	0.326	0.229	0.178	0.320	0.196	0.192	0.321	0.165	0.191	0.206	0.116	0.331

หมายเหตุ T12 = ปุ่มกระดูก spinous process ของกระดูกสันหลังระดับอกที่ 12

L3 = ปุ่มกระดูก spinous process ของกระดูกสันหลังระดับเอวที่ 3

S1 = ปุ่มกระดูกของกระดูกก้นบากที่ 1

ASIS = ปุ่มกระดูก anterior superior iliac spine ของกระดูกเชิงกราน

ตาราง 4ก แสดงข้อมูลดิบค่าความโถงของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอวและความเอียงของกระดูกเชิงกรานที่คำนวณได้จากการกำหนดตำแหน่งและติดเครื่องหมาย T12 , L3 , S1 และ ASIS ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 โดยผู้วิจัยคนเดียว

มุ่ม	อาสาสมัคร คนที่	ค่ามุ่มที่คำนวณได้จากการกำหนดตำแหน่ง T12,L3,S1 และ ASIS	
		ครั้งที่ 1 (องศา)	ครั้งที่ 2 (องศา)
L-lordosis	1	150.143	143.431
	2	159.796	163.593
	3	151.532	147.473
	4	163.411	162.702
	5	148.078	153.970
Pelvic inclination	1	11.554	15.712
	2	11.032	10.964
	3	7.368	6.574
	4	17.711	14.421
	5	8.056	12.079

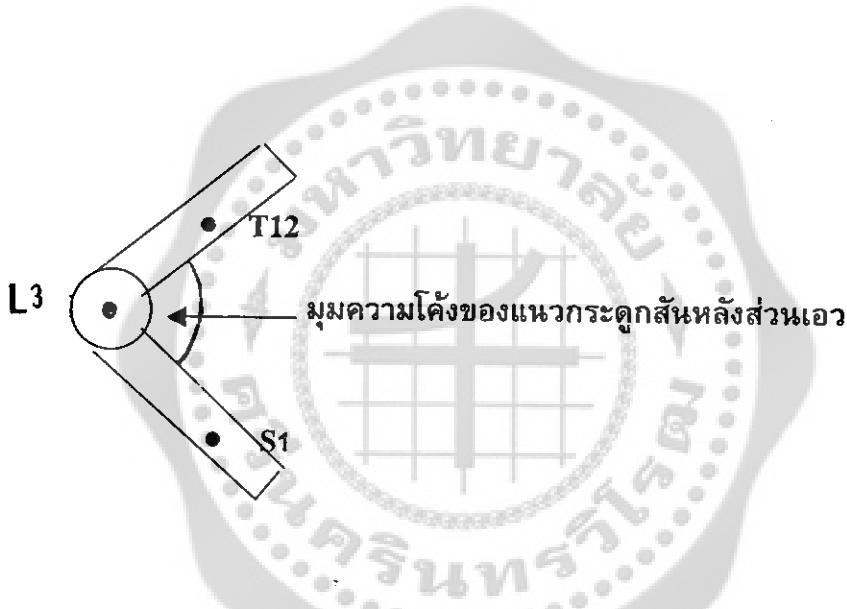
หมายเหตุ

- L – lordosis = มุ่มความโถงของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอว
- P – inclination = มุ่มความเอียงของกระดูกเชิงกราน
- T12 = ปุ่มกระดูก spinous process ของกระดูกสันหลังระดับอกที่ 12
- L3 = ปุ่มกระดูก spinous process ของกระดูกสันหลังระดับเอวที่ 3
- S1 = ปุ่มกระดูกของกระดูกก้นท์ที่ 1
- ASIS = ปุ่มกระดูก anterior superior iliac spine ของกระดูกเชิงกราน

2.การทดสอบความเที่ยงตรงของการวัดค่ามุมความโค้งและมุมความเอียงด้วยเครื่องวิเคราะห์การเคลื่อนไหว Peak motus® เปรียบเทียบกับ standard goniometer

วิธีการทดสอบค่ามุมความโถง

1. ติดเครื่องหมายสะท้อนแสงรูปทรงกลม 3 ลูก ไว้ที่แกนของ goniometer 2 ข้างข้างละ 1 ลูก เพื่อแทนตำแหน่ง T12 และ S1 และติดเครื่องหมายสะท้อนที่จุดหมุนของ goniometer อีก 1 ลูก เพื่อแทนตำแหน่งของ L3 ซึ่งมุ่งระหว่างเส้นตรงที่ลากเชื่อมระหว่างเครื่องหมายทั้ง 3 คือ มุ่งระหว่าง T12-L3-S1 หรือ มุ่งระหว่างแกนทั้ง 2 ข้างของ goniometer ให้แทนมุ่งความโถงของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอว ดังแสดงในภาพประกอบที่ 2.1ก

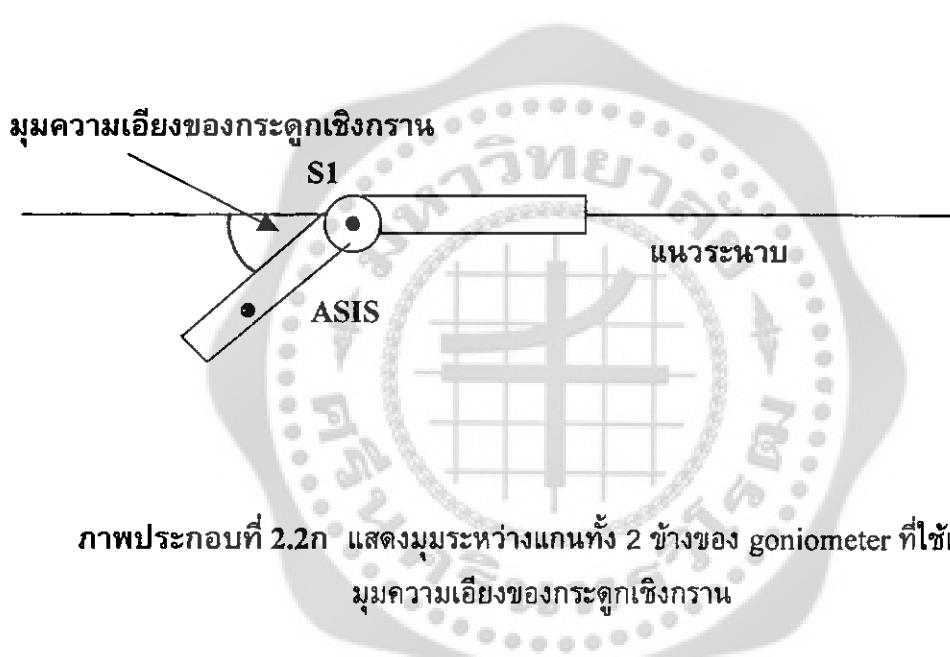
ภาพประกอบที่ 2.1ก แสดงมุมระหว่างแกนทั้ง 2 ข้าง ของ goniometer ที่ใช้แทน
มุมความโถงของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอว

2. ปรับเปลี่ยนค่ามุมต่างๆของ goniometer และถ่ายภาพวิดีทัศน์ของเครื่องหมายสะท้อนแสงบน goniometer แต่ละมุม 2 ครั้ง และดำเนินการคำนวนค่ามุมด้วยเครื่องวิเคราะห์การเคลื่อนไหว Peak motus®

3. เฉลี่ยค่ามุมที่คำนวณได้ทั้ง 2 ครั้งในข้อ 2 ก่อนนำมาเปรียบเทียบกับค่ามุมที่อ่าน^{*} ได้จาก goniometer

วิธีการทดสอบค่ามุมความเอียง

1. ติดเครื่องหมายสะท้อนแสงรูปทรงกลม 2 ลูก ไว้ที่แกน movable arm ของ goniometer 1ลูก เพื่อแทนตำแหน่ง ASIS ส่วนอีกลูกหนึ่งติดไว้ที่จุดหมุนของ goniometer เพื่อแทนตำแหน่ง S1
2. วางแกนอีกข้างหนึ่งของ goniometer (ที่ไม่ได้ติดเครื่องหมายสะท้อนแสง) ไว้บน ระนาบของโถะ ที่ขานกับระนาบพื้นห้อง
3. ปรับเปลี่ยนค่ามุมต่างๆของ goniometer โดยปรับเปลี่ยนที่ movable arm โดย มุมระหว่างเส้นตรงที่เชื่อมระหว่างเครื่องหมายทั้ง 2 กระทำกับแนวระนาบของพื้นห้อง คือ มุมความเอียงของกระดูกเชิงกราน ดังภาพประกอบที่ 2.2ก

4. ถ่ายภาพวีดีทัศน์ของมุมที่ปรับเปลี่ยนไป แต่ละมุม 2 ครั้ง แล้วคำนวณค่ามุมด้วย เครื่องวิเคราะห์การเคลื่อนไหว Peak motus®
- 5.นำค่าเฉลี่ยค่ามุมความเอียงที่ได้จากการคำนวณด้วยเครื่อง Peak Motus® 2 ครั้งมาเปรียบเทียบกับค่ามุมที่ได้จาก goniometer

ผลการทดสอบความเที่ยงตรง

1. ผลการเปรียบเทียบการวัดค่ามุมแทนมุมความโถงของแนวกระดูกสันหลังด้วยเครื่องวิเคราะห์การเคลื่อนไหวกับค่ามุมที่ได้จาก standard goniometer โดยการทดสอบด้วย unpaired T-test พบว่าไม่มีความแตกต่างกันดังแสดงในตาราง 5 ก และพบว่าค่ามุมที่วัดด้วยเครื่อง Peak Motus มีความคลาดเคลื่อนจาก standard goniometer เท่ากับ องศา (rms of error = 1.911) ดังแสดงในตาราง 7 ก

2. ผลการเปรียบเทียบการวัดค่ามุมแทนมุมความเอียงของกระดูกเชิงกรานด้วยเครื่อง peak motus กับค่ามุมที่ได้จาก standard goniometer โดยการทดสอบด้วย unpaired T-test พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังแสดงในตาราง 6 ก

ซึ่งพบว่าค่ามุมที่วัดด้วย Peak motus มีความคลาดเคลื่อนจาก standard goniometer เท่ากับ 1.292 องศา (rms of error = 1.292) ดังแสดงในตาราง 8 ก

ตาราง 5 ก แสดงการเปรียบเทียบการวัดค่ามุมแทนมุมความโถงของกระดูกสันหลัง ด้วยเครื่อง Peak motus กับ standard goniometer

ค่ามุมแทนมุมความโถงของแนวกระดูกสันหลัง (องศา)		P – value #
Standard goniometer ($X \pm SD$)	Peak motus ($X \pm SD$)	
147.72 ± 27.814	156.00 ± 15.406	0.357

หมายเหตุ # ค่า P – value ที่ได้จากการทดสอบด้วย Unpaired T-test

ตาราง 6ก แสดงการเปรียบเทียบค่ามุ่มแทนมุ่มความเอียงของกระดูกเชิงกราน ด้วยเครื่อง Peak motus กับ standard goniometer

ค่ามุ่มแทนมุ่มความเอียง ของกระดูกเชิงกราน (องศา)		P – value #
Standard goniometer (X ± SD)	Peak motus (X ± SD)	
16.82 ± 9.094	15.65 ± 9.271	0.944 *

หมายเหตุ # ค่า P – value ที่ได้จากการทดสอบด้วย Unpaired T-test

* มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ $P < 0.05$

ตาราง 7ก แสดงข้อมูลดิบของการวัดค่ามุ่มแทนมุ่มความโคงของกระดูกสันหลังด้วย standard goniometer และ Peak motus

ค่ามุ่มแทนมุ่มความโคงของกระดูกสันหลังที่วัดได้ (องศา)		ผลต่าง (องศา)
Standard goniometer (องศา)	Peak motus ® (องศา)	
180	175.959	4.041
175	177.679	-2.679
170	167.748	2.252
163	163.505	-0.505
160	160.630	-0.630
157	157.238	-0.238
155	153.567	1.433
150	149.818	0.182
145	143.534	1.466
140	138.040	1.960
130	128.330	1.670
root mean square of error (rms)		1.911

ตาราง8ก แสดงข้อมูลดิบของการวัดค่ามุ่นแทนมุ่นความเอียงของกระดูกเชิงกรานด้วย standard goniometer และ Peak motus

ค่ามุ่นแทนมุ่นความเอียงของกระดูกเชิงกราน ที่วัดได้ (องศา)		ผลต่าง (องศา)
Standard goniometer (องศา)	Peak motus ® (องศา)	
0	-0.955	0.955
5	3.793	1.207
10	8.513	1.487
12	11.221	0.779
15	13.229	1.771
17	15.145	1.855
20	18.200	1.800
23	21.572	1.428
25	24.099	0.901
28	28.036	-0.036
30	29.292	0.708
root mean square of error (rms)		1.292

ภาคผนวก ช

- ข้อมูลดิบแสดงค่ามุม AKE , ตำแหน่งการวางเท้า Toe width , Heel width, หนาแน่น , ส่วนสูง , ครรชนี มาลสารของร่างกาย
- ข้อมูลดิบแสดงค่ากำลังกล้ามเนื้อท้องและหลัง
- ข้อมูลดิบแสดงระดับความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้อง
- ข้อมูลดิบแสดงค่ามุมความโค้งของแนวกระดูกสันหลัง ส่วนเอว และความเอียงของกระดูกเชิงกราน

ตารางที่ 1x แสดงค่ามุน AKE (องศา) , ตำแหน่งการวางเท้า Toe width (ซม.) , Heel width (ซม.) น้ำหนักตัว (กก.) , ส่วนสูง (ซม.) และคราชนิมวลสารของผู้เข้าร่วมการวิจัย

Subject	AKE - test	Toe width	Heel width	น้ำหนัก	ส่วนสูง	คราชนิมวลสาร
1	30	25.2	13.7	55	171	18.83
2	24	18.6	11.7	51	162	19.46
3	26	20.2	15.9	46.5	155	19.37
4	20	20.7	11.8	54	169	18.90
5	22	20.8	15.7	46	158	18.47
6	20	22.2	12.7	44	155	18.30
7	10	25.8	18.7	46.5	158	18.63
8	22	22.8	18.1	49.5	158	19.80
9	8	19.3	13.1	45	156	18.49
10	24	26.5	15.2	58	162	22.10
11	28	26.4	17.2	48	160	18.75
12	16	20.7	13.5	48	165	19.81
13	14	17.7	13.7	49	155	20.39
14	8	17.8	12.5	53	160	20.72
15	6	26.3	19	54	162	20.57
16	20	20.1	14	58	163	21.82
17	10	32.3	15.8	51	163	19.19
18	25	20.9	11.3	52.5	167	18.82
19	28	19.7	14.4	45.5	158	19.48
20	30	21.5	7.1	52	166	18.80
21	6	18.2	9.6	54	159	21.42
22	6	15.3	15.6	52	165	19.10
23	6	25.6	15.3	50	164	18.59
24	12	23.3	13.6	54	173	18.04
25	12	20.6	13.9	52	168	18.04
26	12	23.9	18.4	44	160	18.42
27	0	21.2	16.7	46	168	18.28
28	22	23	15	47	159	18.65
29	22	18.6	11.6	51	165	18.73
30	4	23.2	14.4	53	155	22.06

ตารางที่ 2ช แสดงค่ากำลังกล้ามเนื้อห้อง Baseline (mmHg) และค่ากำลังกล้ามเนื้อหลัง back leg

- lift dynamometer (กก.)

วันที่ Subject	Baseline (mmHg)					Back leg – lift dynamometer (kg.)				
	0	2	4	6	8	0	2	4	6	8
1	60	90	40	56	70	74	95.5	87	86	96
2	40	90	110	72	65	53.5	46.5	46.5	54	56
3	40	60	110	70	50	68.5	77.5	55	55	59.5
4	40	100	60	62	70	71	74	75.5	90	81
5	24	40	40	110	120	41	54.5	49.5	56	57
6	120	80	110	110	144	41.5	41	50	49	54
7	70	88	120	110	120	40.5	51	57	57.5	59.5
8	80	168	200	175	206	68	74	64	63.5	69
9	50	108	160	180	190	25.5	34	28.5	38	36
10	64	92	110	130	120	37	43	49	47.5	58
11	30	30	30	80	56	40.5	48.5	41	46.5	52.5
12	30	54	60	92	84	54.5	50.5	60	57	55
13	50	100	190	110	210	52.5	68	51.5	53.5	59
14	20	40	48	52	76	52	51.5	52	50	22.5
15	70	180	130	110	120	68.5	58.5	56	68.5	70.5
16	30	42	130	60	68	58	61.5	65	64	63
17	40	64	100	70	56	63	58	22.5	46.5	53
18	70	160	150	160	140	67	77	73.5	69.5	80
19	24	30	50	64	80	42.5	51	47.5	48.5	49
20	40	132	140	140	212	56	61	62.5	69	63.5
21	40	74	48	106	110	62.5	54.5	54	66	64
22	58	28	40	72	70	74	73	77.5	70.5	86
23	30	60	50	76	86	52	63.5	61.5	68	79
24	40	90	100	134	150	50.5	44.5	55	57	63.5
25	220	222	250	180	230	71.5	64	73.5	68	74
26	140	160	188	140	200	59.5	61	54.5	55	75.5
27	52	50	70	120	110	48	49.5	61.5	55	54
28	150	140	144	120	70	62	63.5	77	73.5	89.5
29	50	50	80	88	100	57.5	54	51	58	58
30	60	60	80	130	150	54	56	64	56.5	67

ตารางที่ 3ข แสดงระดับความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้อง (Grade)

ตัวแปร Week Subject	Grade				
	0	2	4	6	8
1	0	3	3	3	4
2	1	1	1	2	3
3	2	2	0	3	2
4	3	3	3	3	3
5	1	2	2	3	3
6	0	1	0	1	2
7	2	2	3	3	4
8	1	1	1	3	3
9	2	2	1	2	2
10	0	1	0	1	1
11	0	0	1	2	2
12	0	1	1	2	3
13	0	2	0	2	3
14	2	2	0	3	4
15	1	0	1	3	3
16	1	2	0	3	3
17	1	1	1	2	1
18	1	0	0	3	4
19	0	1	2	2	3
20	1	2	2	3	3
21	1	2	2	3	3
22	2	1	3	3	3
23	2	1	3	3	3
24	2	0	2	2	2
25	0	0	0	0	0
26	0	1	1	2	2
27	1	2	2	2	2
28	0	1	0	0	0
29	1	1	2	2	3
30	0	1	1	3	2

ตาราง 4x แสดงค่ามุมความโค้งของแนวกระดูกสันหลังส่วนเอว (L – lordosis) และความเอียงของกระดูกเชิงกราน (Pelvic inclination)

ตัวแปร	L - lordosis					Pelvic – inclination				
	Week	0	2	4	6	8	0	2	4	6
Subject										
1	159.73	159.55	158.50	157.70	155.83	14.83	12.98	20.28	15.83	19.31
2	157.14	154.66	155.26	151.01	148.37	11.93	10.68	10.59	11.45	16.31
3	162.10	164.06	157.73	158.23	158.73	14.62	6.82	13.18	13.18	13.11
4	159.53	164.09	164.04	164.23	165.19	17.37	8.36	16.58	15.00	16.93
5	150.28	158.32	151.16	150.25	150.47	13.77	4.04	14.96	8.22	11.07
6	155.88	162.93	163.90	159.45	160.97	12.21	16.13	15.74	13.96	17.11
7	146.97	151.15	147.45	155.10	147.99	9.50	4.17	11.29	14.51	14.05
8	157.59	151.78	157.85	157.61	157.55	11.53	13.55	18.70	14.93	13.53
9	160.43	160.09	154.28	151.38	154.48	5.81	9.01	9.00	13.11	11.35
10	160.39	159.73	164.20	159.55	163.09	4.25	4.88	13.38	10.67	12.00
11	154.13	153.07	158.43	153.70	160.57	11.65	13.52	16.29	12.56	12.14
12	150.72	154.15	143.84	149.17	144.72	7.01	12.48	18.91	16.39	15.12
13	150.63	142.20	145.41	145.20	149.09	14.79	12.22	11.08	13.39	18.26
14	167.04	163.75	162.11	164.13	163.18	7.10	10.72	14.25	13.88	12.58
15	153.85	151.30	154.89	154.75	154.74	9.58	13.28	10.28	14.19	8.97
16	156.23	156.48	155.90	159.42	159.41	6.56	10.74	10.05	13.74	8.22
17	161.67	166.19	155.31	159.20	158.94	9.27	10.33	10.29	15.83	8.38
18	164.59	167.17	164.62	164.33	167.21	14.61	15.44	19.17	19.28	13.72
19	157.04	153.54	156.80	153.84	161.76	12.00	7.72	22.25	14.11	14.72
20	153.36	152.64	146.17	147.78	153.06	7.70	11.38	13.22	13.94	16.74
21	151.36	146.27	149.19	150.03	146.85	9.35	10.52	8.87	13.43	8.07
22	166.51	167.95	165.14	167.64	162.73	7.34	8.66	5.66	10.58	11.03
23	147.73	147.38	147.99	145.79	155.01	8.55	3.20	5.90	13.36	13.01
24	166.80	154.64	153.26	153.47	151.49	12.30	13.47	12.86	13.25	15.38
25	141.93	141.01	152.47	150.15	149.52	6.17	11.31	12.47	16.43	14.45
26	163.96	163.21	157.93	162.54	160.20	9.40	11.88	10.89	14.66	10.47
27	158.30	159.93	156.49	160.39	163.55	8.98	9.59	9.67	11.83	10.83
28	159.54	159.16	151.44	159.93	158.58	7.69	12.80	8.29	8.29	16.05
29	163.02	169.17	166.66	165.40	166.49	9.22	18.84	15.37	15.59	18.24
30	162.53	164.25	165.28	160.05	163.92	6.84	12.41	4.46	4.71	6.75

ประวัติวิจัย

ชื่อผู้วิจัย

นางสาว สายธิดา ลาภอนันต์สิน

Miss Saitida Lapanatasin

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน อาจารย์กายภาพบำบัด คณะสหเวชศาสตร์
มหาวิทยาลัยครินทรินทร์กรีโน้ด

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2534 วทบ. กายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2539 วทม. กายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยมหิดล

ประสบการณ์ในการวิจัย

Comparison of 3D Kinematics of sit-to-stand between hemiplegics
and Normal

ผลงานวิจัย

3-D Kinematic Pattern of sit-to-stand: Hemiplegics versus Normal

ตีพิมพ์ที่ Hong Kong Physiotherapy Association International Congress

Procedding 1997

ประวัติการรับทุน

พ.ศ. 2538

Non Government Organization (NGO)

ชื่อผู้วิจัย

นางสาว ภัทรรยา อินทร์โภโล

Miss Pattariya Intolo

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน อาจารย์กายภาพบำบัด คณะสหเวชศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2536

วทบ. กายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2539

วทม. กายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยมหิดล

ประสบการณ์ในการวิจัย

Comparison of 3D Spinal Kinematic Characteristics between Female Subjects with and without Low Back Pain

ผลงานวิจัย

Comparison of 3D Lumbar Kinematics between Female Subjects with and without Low Back Pain

ตีพิมพ์ที่ เอกสารการประชุมฟิล์มวิชาการประจำปี ครั้งที่ 38 ครบ 108 ปี

โรงเรียน แพทย์ คณะแพทย์ศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2541

ประวัติการรับทุน

พ.ศ. 2538

Non Government Organization (NGO)